

শ্রীশ্রী কৃষ্ণায় নমোনমঃ

ভক্তিত্ব কাব্য

Devotional Poetry
of
Śrīmanta Śankaradeva

।। ভক্তি-প্রদীপ।।

শ্ৰীশ্ৰী কৃষ্ণায় নমোনমঃ

।। মঙ্গলাচৰণ ।।

।। পদ।।

জয় জয় কৃষ্ণ কৃপাময় মহাহৰি।

অপাৰ সংসাৰ পাৰ পাৰে যাক স্মৰি।।

হোৱে শুদ্ধ উচ্চাৰি চণ্ডাল যাৰ নাম।

হেনয় কৃষ্ণক কৰো সহস্ৰ প্ৰণাম।।১।।

নমো নমো দৈৱকী-নন্দন দায়ালীল।

তুমিসে পৰম আত্মা আৱেসে জানিল।।

প্ৰভু ভগৱন্ত ভকতৰ নৱনিধি।

কৃষ্ণক স্মৰণে আৰম্ভৰ হোক সিদ্ধি।।২।।

শুনা সভাসদ পাপ কৰিয়া উচ্ছাদ।

গৰুডে পুৰাণ কৃষ্ণ-অৰ্জুন সম্বাদ।।

ভকতি প্ৰদীপ নাম মহন্তৰ গতি।

কৃষ্ণৰ কিঙ্কৰে কহে শঙ্কৰে সম্প্ৰতি।।৩।।

সংসাৰে ভ্ৰমিলো যিটো কৃষ্ণক নজানি।

কৰিলন্ত কৃপা মোক সেই চক্ৰপাণি।।

ঈশ্বৰ কৃষ্ণক মই ভৈলো পৰিচয়।

হেনয় কৃষ্ণক ভজো তেজি মায়াময়।।৪।।

পুত্ৰ পত্নী তনু মিছা আনন্দৰ চাতুৰি।

অসন্ত প্ৰলাপ পুসিচ বুচনা চাতুৰী।।৫।।

মায়াময় বিষয়ত তেজি মিছা মতি।

সদানন্দ ঈশ্বৰ কৃষ্ণক কৰো নতি।।৬।।

কৃপাময় মহামুনি ব্যাসসুত শুকে।

ভকতি প্ৰদীপ শাস্ত্ৰ কৰিলা উৎসুকে।।৬।।

জগত পৱিত্ৰকাৰী সাক্ষাতে অমৃত।

যাক শুনি সাধুসৱ হোৱে কৃতকৃত্য।।

যাৰ ইচ্ছা আছে কৃষ্ণ চৰণ সেৱাক।

যেবে ইচ্ছা আছে মনে বৈকুণ্ঠে যাইবাক।।৭।।

ভকতি প্ৰদীপ নামে ভাগৱত পদ।

শুনা একচিত্ত মনে সবে সভাসদ।।

মহাপাপচয় আছে যাৰ হৃদয়ত।

ভকতিৰ কথা তাৰ নপশে কাণত।।৮।।

জানি প্ৰায়শ্চিত্ত কৰিয়ো সবে কাম।

প্ৰথমে ঘূষিয়ো কৃষ্ণ কৃষ্ণ মহানাম।।

ভকতিৰ চৰিত্ৰ অমৃত সম স্বাদ।

শুনা সাৱধানে কৃষ্ণ-অৰ্জুন সম্বাদ।।

।। ৰাজসূয় যজ্ঞ-থলীত ঋষিসকলৰ আলাপ।।

মহা দিব্য সভা ময়দানৰে নিৰ্মিলা।

যুধিষ্ঠিৰ ৰাজা ৰাজসূয় আৰম্ভিলা।।৯।।

যত দেৱঋষি ৰাজঋষি ব্ৰহ্মঋষি।°

ভৈলন্ত একত্ৰ সেই সভাত হৰিষি।।

অন্যো অন্যে সন্তুষ্ট মহামুনি যত।

কৰন্ত সম্বাদ সবে যাৰ যেন মত।।১০।।

ভক্তিপ্ৰদীপ

যজ্ঞ দান ব্ৰতে মোক্ষ কাহাৰো যুগুতি।
কেহো বোলে মহাযোগ জ্ঞানেসে মুকুতি।।
কেহো বোলে সাধে গতি এই ৰাজসূয়।
অগ্নিৰা নাৰদে বুলিলন্ত ইয়ো নুই।।১১।।
জ্ঞান কৰ্ম যোগক কৰন্তে মহা কষ্ট।
অল্প ছিদ্ৰে কৰে যাক ক্ষণেকতে ব্ৰষ্ট।।
ৰাজসূয় কৰি য়েবে ব্ৰহ্মলোকে চৰে।।
পূণ্য ক্ষয় ভৈলে দুনাই সংসাৰত পৰে^১।।১২।।
বঞ্চে ব্ৰহ্মলোকত আচৰি তপ যোগ।
নাহি আত্মসুখ ইন্দ্ৰিয়ৰ মাত্ৰ ভোগ।।
মায়াময় দেৱধৰ্ম সমস্তে বিনাশী।
আতো মোক্ষ^২ আছে বুলি শূনি উঠে হাসি।।১৩।।
শূনিয়া অগ্নিৰা নাৰদৰ হেন মত।
অৰ্জুনৰ ভৈল মহা সংশয় মনত^৩।।

।। কৃষ্ণ-অৰ্জুন-সংবাদ ।।

কাছতে আছন্ত কৃষ্ণ তাহাক পুছন্ত।
দেৱ দেৱ পৰব্ৰহ্ম প্ৰভু ভগৱন্ত।।১৪।।
কৰিতে নপাৰো ঋষি মতক নিশ্চয়।
মই মূঢ় বুদ্ধি মোৰ ছেদিয়ে সংশয়।।
ৰাজসূয় যজ্ঞ যাগ যোগ মহাজ্ঞানে^৪।
সাধে কিবা গতি তুলাপুৰুষ প্ৰদানে^৫।।১৫।।
তপ জপ তীৰ্থ কৰি পাৰে কিবা গতি^৬।
সুখে যেন শুনো বুজো কহিয়ে যদুপতি।।^৭
হেন শূনি কৃষ্ণদেৱে দিলা সমিধান।
শূনা সখি কহো বেদ বাক্যৰ প্ৰমাণ।।১৬।।

ৰাজসূয় তুলা দান কৰি যোগ যত।
পৰৈ পৰিৱৰ্তি এই ঘোৰ সংসাৰত।।
ৰাজসূয় কৰি পাৰে ব্ৰহ্মাৰ ভূৱন।
তুলা দানে কৰৈ তপলোকক গমন।।১৭।।
আন যজ্ঞ কৰি পাৰে ইন্দ্ৰৰেসে লোক।
জ্ঞানৰ যোগৰ কথা সখি শূনিয়োক।।
ভক্তিহীন জ্ঞানযোগ যি জনে আচৰে।
নাহি একো ফল মিছা দুখ কৰি মৰে।।১৮।।
স্বৰ্গকো নপাৰে সুধা জ্ঞানযোগ বলে।
যেন কাৰ্ঠ-পতানে বাহানে নিষ্ফলে।।
মৎস্য আশা কৰে যেন বৃষ্টিৰ জলত।
সুধা জ্ঞান-যোগ জানা সখি সেহিমত।।১৯।।
অৰ্জুনে পুছন্ত প্ৰভু ভৈলা মহাকষ্ট।
যজ্ঞ যাগ জ্ঞান য়েৰে সৰে হোৱে ব্ৰষ্ট।।
কহিয়েক হোৱে মোক্ষ কমন উপায়।
নাহি পৰিচ্ছেদদাতা তোম্মাত বিনাই।।২০।।
মাধৱে বোলন্ত সখি শূনা সৰে ভেদ^৮।
মোৰ ভকতিসি কৰৈ কৰ্মবন্ধ ছেদ।।
নাহিকে প্ৰয়াস সখি সুখে মোক্ষ সাধে।
হৰি ভকতিক একো বিধিনি নবাধে।।২১।।
তৰ্ক বেদ বেদান্তক যদ্যপি জানোক।
কোটি কোটি জন্মে যোগ জ্ঞান অভ্যাসোক।।
তথাপিতো নাহি মোক জানিতে শক্তি।
কহো সত্য পাৰে মোক কেৱল ভকতি।।২২।।
নপাৱন্ত কহি মহা ভকতিৰ গুণ।
জানি মোৰ^৯ ভকতিক ধৰিয়ে অৰ্জুন।।

ভক্তিপ্রদীপ

ভকতিত পৰে গতিদাতা নাহি আন।
বেদ শিৰোৰত্ন মন্ত্ৰ ইহাৰ প্ৰমাণ।।২৩।।
হেন শুনি ধনঞ্জয় সুধিলা দুনাই।
ভকতিসে ভৈলে য়েবে মোক্ষৰ উপায়।।
কিমত ভকতি তাৰ কিমত লক্ষণ।
কহিয়োক হৌক মোৰ জন্ম নিবাৰণ।।২৪।।
কেন বিধি কৰিবোহো ভকতি তোক্ষাত।
কেনবা প্ৰয়াস আছে কহিয়ো সাক্ষাত।।
যিটোজনে কৰৈ আন দেৱত ভকতি।
যাৰ যেন গতি হোৱে কহিও সম্প্ৰতি।।২৫।।
মোৰ মহা শঙ্কা ছেদ কৰা দেৱ হৰি।
তুমিসি পৰম গুৰু হইবা আজি ধৰি।।
শৰীৰকো সমৰ্পিবো পাৱত তোক্ষাৰ।
গুচায়ো সংশয় মোৰ অস্তান আক্ষাৰ।।২৬।।
দিলন্ত উত্তৰ শুনি কৃষ্ণ কৃপাময়।
কহো আৱে শুনা সাৱধানে ধনঞ্জয়।।
মোৰ কথা শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন বিনে আন।
নাহিকে ভকতি সখি দূঢ় কৰা স্তান।।২৭।।^{১৩}
মোৰ জন্ম কৰ্ম্ম মোহোৰেমে গুণ নাম।
আকেসে কীৰ্ত্তন কৰিবেক অৱিশ্ৰাম।।
মোৰ কথা শ্ৰৱণত কৰিবেক ৰতি।
আকেসে বুলিয় সখি উত্তম ভকতি।।২৮।।
জগতৰে আত্মা ব্ৰহ্মাদিৰো মই দেৱ।
জানি মোকেমাত্ৰ একচিত্তে কৰা সেৱ।।
মোক এৰি আন একো নভজে দেৱক।
সেহি ভক্তি এৰুৱাবে সমস্তে কৰ্ম্মক।।২৯।।

সেহি এক শৰণ ভজন অনুপাম।
নুশুনই আন একো দেৱতাৰ নাম।।
অব্যভিচাৰিণী তাকে বুলিয় ভকতি।
নাহিকে প্ৰয়াস আতি অল্পে সাধে গতি।।৩০।।
হেন শুনি কৃষ্ণত বিনায় ধনঞ্জয়।
পুনৰপি প্ৰভু ভৈলে মনত সংশয়।।
তোক্ষাত ভকতি কৰৈ নেৰে কাম ক্ৰোধ।
সিজে পাপ কৰ্ম্ম কৰৈ প্ৰাণীক বিৰোধ।।৩১।।
কৰৈ হিংসা লৰৈ প্ৰাণ পলু পিম্পৰাৰ।
আন দেৱ কিবা অপৰাধী ভৈল তাৰ।।
হংস ছাগ কাটি পূজিবাক কিবা দোষ।
ছেদিয়োক দেৱ হৃদয়ৰ অসন্তোষ।।৩২।।
বোলন্ত কেশৱে শুনা ইহাৰ উত্তৰ।
হৌক নৰ যদ্যপি পৰম দুৰাচাৰ।।
মোকে মাত্ৰ ভজোক নুপুজি দেৱ আন।
তথাপি পৰম সাধু সেহি মোৰ প্ৰাণ।।৩৩।।
নবাধয় দোষে তাক তেজিয়ো সংশয়।
সত্যে সত্যে দিবো মোক্ষ সখি ধনঞ্জয়।।
অনাচাৰ কৰি মোৰ অপৰাধি নুহি।
আন দেৱ পূজৈ যিটো সেহি মোৰ দ্ৰোহী।।৩৪।।
মহা মোক্ষদাতা মোত পৰে নাহি কেৱ।
তথাপিতো পূজৈ তেজি মোক আন দেৱ।।
যিটো মহা শ্লেচ্ছ খাই কুকুৰক মাৰি।
তাতো কৰি অপৱিত্ৰ সিতো অহঙ্কাৰী।।৩৫।।
দেখি বুৰ দিবে লাগে নাহি আত ছিদ্ৰ।
চাণালৰো অশোচ্য হেনসে অপৱিত্ৰ।।

ভক্তিপ্ৰদীপ

যিয়ে নিজ পিতৃক কৰিলে অপমান।
ব্ৰহ্মাণ্ডতো নাই পাপী তাহাৰ সমান।।৩৬।।
সেহিসে ৰাঙ্কস সেহিসে পৰম অসুৰ।
অনেক জন্মৰ আছে পাতোক প্ৰচুৰ।।
তাতেসে আনক পূজৈ কৰে বলিদান।
মোহোৰ বাক্যৰ সখি লৈয়োক প্ৰমাণ।।৩৭।।
কৰ্মত বিশ্বাস হইবে নুপুজিব বোধ।
অকাৰণে ভকতক কৰিবে বিৰোধ।।
মোৰ বেদবাক্যক লঙ্ঘিলে দুৰাচাৰ।
নৰকৰ পৰা তাৰ নুহিকে নিস্তাৰ।।৩৮।।
হেন জানি তুমি তেজিয়োক আন দেৱ।
এৰি আন কৰ্ম মোক মাত্ৰ কৰা সেৱ।।
আন দেৱ ধৰ্ম্মমানে মায়াময় দেখা।
মোহোৰ বচন সখি পাশাণৰ ৰেখা।।৩৯।।
ইটো কৃষ্ণ কথা শুনিয়োক সৰ্ব্বজন।
গীতাত কহিলা এহি কথা নৰায়ণ।।
হেন জানি কৰা আত সুদূঢ় বিশ্বাস।
ভাগ্যে আসি ভৈলা কৃষ্ণ দেৱতা প্ৰকাশ।।৪০।।
কৃষ্ণ নাম ধৰ্ম্ম ভৈলা কলিত উদয়।
যাৰ ধ্বনি শুনি হোৱৈ পাপৰ প্ৰলয়।।
আত এৰি আন বিষয়ত কৰে আশ।
অমৃতক তেজিয়া বিষক কৰে গ্ৰাস।।৪১।।
আপুনে কহিলা কৃষ্ণ বেদান্তৰো মত।
পাপে আৱৰিলে সিয়ো নপসৈ কাণত।।
হিয়াত নাইকে বোধ শাস্ত্ৰ মাত্ৰ পঢ়ে।
যেন জ্ঞানহীন শূক সাৰ বাণী ৰঙে।।৪২।।

কেতিক্ষণে পৰে প্ৰাণ তাৰ নাই থিত।
হেন জানি কৃষ্ণৰ চৰণে দিয়ো চিত।।
কৰিয়ো যতনে যম তৰিবাৰ কাম।
নিৰন্তৰে নৰে ডাকি বোলা ৰাম ৰাম।।৪৩।।

ভক্তিপ্রদীপ

।। সুশীল ব্রাহ্মণ আৰু চণ্ডালিনী সংবাদ কথন।।

দেখি পুৰুষেক বসি আছা তৈতে

।। দুলভী।।

সাজি দিব্য প্রতিমাক।

অৰ্জুনে বোলন্ত

প্রভু নাৰায়ণ

গন্ধে পুষ্পে ধূপে

চন্দনে নৈবেদ্যে

কহিলা তুমি সাক্ষাত।

পূজে ইন্দ্র দেৱতাক।

তথাপি প্রত্যয়

কৰিবে নপাৰো

দূৰ্ব্বাক্ষত ঘৃত

তিল মিশ্র কৰি

নয়ায় মনে সজাত।।

বহিত দিলা আহতি।

তোম্মাক নভজি

আন দেৱ ভজি

ভূমিত পৰিয়া

কৃতাজলী হয়

চণ্ডালতোধিক হোৱে।

কৰিবে লাগিলা স্তুতি।।৪৭।।

হেন বিপৰীত

কৈত নাহি শুনি

বিষ্ণুতো অধিক

ইন্দ্রেসে দেৱতা

চণ্ডালে তাক নোচোৱে।।৪৪।।

মানিয়া মনে সুশীল।

যদি কোনো থানে

দেখি শুনি আছা

মহা স্বৰ্গপদ

দিবন্ত বুলিয়া

কহিয়ো হোক প্রত্যয়।

তানে স্তুতি আৰম্ভিল।।

হেন শুনি হৰি

হাসিয়া বোলয়

পঢ়ি বাৰম্বাৰ

শুনি মনোহৰ^{৪৪}

ওবা সখি ধনঞ্জয়।।

কৰ্ণত অমৃত প্ৰৱে।

শুনা সাৱধানে

মহা গোপ্য কথা

মহা গুণগণ

বৰ্ণয়া ইন্দ্রক^{৪৫}

ইতিহাস পুৰাতন।

সুশীল স্তুতি বিনাৱে।।৪৮।।

আশ্চৰ্য্যতো আতি

পৰম আশ্চৰ্য্য

নমো জলধৰ

সুন্দৰ শৰীৰ

কহন্ত বিস্ময় মনত।।৪৫।।

সহস্র নয়ন দেৱ।

আছিল পূৰ্ব্বত

অত্যন্ত চাণ্ডালী

কেশৱৰ তুমি

ঈশ্বৰ জানিয়া

মোতেসে কৰি ভকতি।

ত্রিজগতে কৰে সেৱ।।

মৰ্দ্ৰি বিনে একো

দেৱক নজানয়

উৰ্ব্বশীৰ মহা

আনন্দ দায়ক

মোহোৰ সেৱাত ৰতি।।

দিব্য ৰত্নে জ্বলে কায়।

দিনেক মনত

মোক সুমৰন্তে

পৰম প্ৰভাৱ

তুমি অগতিত

আতি মহাপ্ৰীতি ভৈলা।

দানৰ পতঙ্গ প্ৰায়।।৪৯।।

সখীসৰ সঙ্গ

খেড়ি খেলাৱন্তে

বিষ্ণু আদি কৰি

সমস্তে দেৱৰ

গঙ্গাৰ তীৰক গৈলা।।৪৬।।

তোমাতেসে অনুৰাগ।

ভক্তিপ্রদীপ

চৰণে প্ৰণাম কৰিলো প্ৰভুদেৱ তোমাক দেখোহেঁ মহা সাধুজন
দিয়োক স্বৰ্গত ভাগ।। পণ্ডিত উত্তম মতি।

জ্ঞানীগণে কৰে তাকেসে প্ৰশংসা দাসী হেন মানি কৈয়ো নিষ্টে মোত
স্বৰ্গ মহাসুখ জানো।। কৰিয়ো কাত ভকতি।।৫৩।।

অপেশ্বৰা সৰ সহিতে সম্ভোগ চাণালীৰ হেন বচন শুনিয়া
মোক্ষতো অধিক মানো।।৫০।। সুশীলে নমাতি আছে।

তোমাৰেসে মই ভৈলো নিজদাস কতোক্ষণ মানে ঠেস ধৰি ৰহি
তুমি বিনে নাহি আন। মেলিলেক চক্ষু পাছে।।

তোম্মাৰ চৰণে নমো ইন্দ্ৰদেৱ মহা মদগৰ্বে চাণালীক চাই
স্বৰ্গত দিয়োক স্থান^{১৬}।। বুলিলন্ত তুলি মাথ।

তুমি বিনে আৰু নাহি সংসাৰত যাক পূজো মৰ্ত্তি তাক নজানস
আন কেহো শ্ৰেষ্ঠ দেৱ। তেহেঁ ত্ৰিজগত নাথ।৫৪।।

আছন্ত কেশৱ বামন স্বৰূপ কেশৱ থাকন্তে অনুসৰি যাক
তোমাকেসে কৰি সেৱ।।৫১।। যিটো দেৱতাৰ দেৱ।

মেঘৰ অধিপ কাশ্যপ নন্দন দশ দিকপাল ধৰিয়া যোগান
ই তিনি লোকৰ নাথ। যাক সদা কৰে সেৱ।।

হয়োক প্ৰসন্ন^{১৭} কৰুণা সদন হেন মহেন্দ্ৰক কৰো আৰাধন
নমো নমো নমাই মাথ।। সাৱধানে বিধি চাই।

আনো নানা তুতি কৰিয়া ভকতি অন্তকালে মোক নিয়া আপুনাৰ
সুশীল ব্ৰাহ্মণ পাছে। অৰ্দ্ধাসনে দিবা ঠাই।।৫৫।।

কৃতাজলি কৰি^{১৮} জাহ্নবী তীৰত গন্ধে পুষ্পে ধূপে পুষ্পে পূজো নিতে^{১৯}
বৈঠা বান্ধে বসি আছে।।৫২।। পৰম পৱিত্ৰ হই।

হেন দেখি পাচে ভকত চাণালী কিবা সোধা মোত চাণালিনী তোত
বিস্ময়ে মনত গুণি। কহিবাক যোগ্য নুই।।

সমীপ চাপিয়া বিপ্ৰত পুছিলো এতেক বুলিয়া আসন ভিৰিয়া
কাহাক পূজা আপুনি।। ৰৈলা দ্বিজ মৌন হই।

ভক্তিপ্ৰদীপ

শুনি চাণালিনী বিষ্ণুক স্মৰিয়া

বৃদ্ধাঙ্গুষ্ঠে কৰ্ণ চুই।।৫৬।।

পদ

বিপ্ৰৰ দুৰ্ঘোৰ কৰ্ম দেখি সিটো

চাণালী বিস্ময় ভৈলা।

মোত মহাপাপ সিজিল বুলিলা

বিষ্ণু বিষ্ণু স্মৰি বৈলা।

শুনা সভাসদ কৃষ্ণকথা পদ

নিশব্দ হয় আতি।

কৃষ্ণক নভজৈ নৰকত মজৈ

সি সি জন আশ্ৰয়ঘাতি।।৫৭।।

জগত জনক যিটো কৃষ্ণ দেৱ

আছন্ত জগত ব্যাপি।

মোহে ভৈল অন্ধ ভজিবে প্ৰৱন্ধ

নকৰে তাক তথাপি।।

একো কাৰ্য্যে নষ্ট নাহি কায় কষ্ট

ধনৰো নাহিকে হানি।

কৰ্ণে কৃষ্ণ কথা থাকোক সৰ্বথা

মুখে মাত্ৰ ৰাম বাণী।।৫৮।।

এতেকে বোলন্তে প্ৰভু ভগৱন্তে

ভৈলা মোৰ নিজ দাস।

সংসাৰ নিকাৰ দূৰ কৰি তাৰ

বৈকুণ্ঠত দেন্ত বাস।।

জানি হেন কৃষ্ণ ইষ্ট দেৱতাক

ভজা তেজি আন কাম।

কৃষ্ণৰ কিঙ্কৰে কহে নিৰন্তৰে

ডাকি বোলা ৰাম ৰাম।।৫৯।।

অৰ্জুনক সম্বোধি বোলন্ত বনমালী।

শুনা পাছে যেন কৰ্ম কৰিলা চাণালী।।

দ্বিজৰ দুৰ্ঘোৰ কৰ্ম দেখিয়া সাক্ষাত।

নাকত আগুলি দিয়া ৰহিলা তথাত।।৬০।।

আন দেৱ পূজি ইটো গৈল ছাৰথাৰে।

আৰ দুৰ্ভাগ্যক কোনে বৰ্ণাইবাক পাৰে।।

কিনো বিষ্ণুমায়ী কৰিলেক বুদ্ধিভেদ।

চাহি চাহি চাণালী দ্বিজক কৰে খেদ।।৬১।।

সৰ্বদেৱ তুষ্ট হোৱে কৃষ্ণক পূজনে।

কহে হেন উপনিষদৰ মন্ত্ৰগণে।।

ইটো বেদবাক্যক লঙ্ঘিলা দুৰাচাৰ।

কৃষ্ণতো অধিক বোলে ইন্দ্ৰেমে আশ্ৰাৰ।।৬২।।

পৃথকে ঈশ্বৰ মানি পূজে বাসৱক।

অৱহেলা কৰিলেক ঈশ্বৰ কৃষ্ণক।।

ভাৰতত দ্বিজ জন্ম ভৈলাহা কিসক^৩।

ইটো অধমৰ জীৱনতো ধিক ধিক।।৬৩।।

আপুনাক সৰ্বনাশ কৰিলা আপুনি।

আশ্চৰ্য্য আশ্চৰ্য্য কিনো দেখে মনে গুণি।।

ইন্দ্ৰকেমে পূজে অৱহেলি নাৰায়ণ।

মাণিকক তেজি কৰে কাচক যতন।।৬৪।।

যেন গঙ্গা তেজিয়া ডোঙাক যায় হাৰ্ণি।

তেজি যেন সোণা সনিয়াত মাৰৈ গাৰ্ণি।।

কৃষ্ণতো অধিক ইন্দ্ৰ বুলিলা নিস্বল।

হৰিবিমুখৰ তাৰ জীৱন নিষ্ফল।।৬৫।।

ভক্তিপ্ৰদীপ

পুণ্য ক্ষীণ ভৈলে সৰে দেৱ যায় নশি।
ব্ৰহ্মাৰ দিনত চৈধ্য ইন্দ্ৰ পৰৈ খসি।।
আপুনিয়ে নেৰাই যিটো অলুকাৰ হাত।
হেনয় ইন্দ্ৰক কৰে কিমতে সঞ্জাত।।৬৬।।
খেদিলেক বলে বলি দেশৰ নিকালি।
দিলা ৰাজ্য মাগিয়া বামন বনমালী।।
হেন ইন্দ্ৰ শ্ৰেষ্ঠ ভৈল কেনমতে আসি।
ইটো কথা সুনন্তে মোহোৰ উঠে হাসি।।৬৭।।
কিনো দিন মন্দ আসি মিলিল আসুথ।
সাক্ষাতে দেখিলো হৰি-বিমুখৰ মুখ।।
পৰম অধম দ্বিজ ইহাৰ আলাপে।
ভৈলো অপবিত্ৰ মোক পৰশিল পাপে।।৬৮।।
কেনমতে শুদ্ধ হঞোঁ মনে কৰি ধ্যান।
সখি সমস্তক বোলে ঝাণ্টে কৰো স্নান।।
সঞ্চাৰাইলৈ আক্সাত পাতক অধোগামী।
এহি বুলি গঙ্গাত মজ্জিলা জলে নামি।।৬৯।।
সবন্তে কৰিলা স্নান বোলে স্ততি বাক।
বিষ্ণু পাদোদকে কৰা পৱিত্ৰ আক্সাক।।
অসন্ত সঙ্গৰ পাপ^{১১} গুচায়ো আক্সাৰ।
দিলা বুৰ অষ্টাধিক একশতবাৰ।।৭০।।
তীৰত উঠিয়া পাছে মনে অনুমানে।
শৰীৰৰ পাপ গুচাইলোহো গঙ্গাস্নানে।।
নুগুচে মোহোৰ মনৰ মহাপাপ।
এহি বুলি কৃষ্ণনাম মন্ত্ৰ কৰে জপ।।৭১।।
কৃষ্ণ কৃষ্ণ মহাহৰি পুৰুষ উত্তম।
অনন্ত অচ্যুত সনাতন হৰি ৰাম^{১২}।।

মহাভক্তিভাৱে জপি সহস্ৰেক নাম।
কৃষ্ণক প্ৰাৰ্থিলা^{১৩} পাছে হেন মনস্কাম।।৭২।।
হে কৃষ্ণ কৃষ্ণ লৈলোঁ শৰণ তোক্ষাত।
আলাপে পাপীৰ পাপ সিজিল আক্সাত।।
কৰা পৰিত্ৰাণ আৰে বাপ জগন্নাথ।
ভূমিত পৰিয়া প্ৰণামিলা নমাই মাথ^{১৪}।।৭৩।।
তোক্ষাত বিমুখ ইটো পাপী অহঙ্কাৰী।
ইহাৰ বিপত্তি যেন কৰিলা মুৰাৰি।।
কদাচিতো হেন মোৰ নছাৰোক মতি।
জন্মে জন্মে তোক্ষাৰ চৰণে হৌক গতি।।৭৪।।
কায় বাক্য মনে মই তোক্ষাৰ কিঙ্কৰী।
নিৰপায় ভকতি দিয়োক দেৱ হৰি।।
তোক্ষাৰ চৰণে মোৰ নুগুচোক মতি।
তুমিসি সুহৃদ নিজ জানিলো সম্প্ৰতি।।৭৫।।
বান্ধৱ মাধৱ নেৰো আৰ তযু পাৱ।
এতেক বোলন্তে উপজিল প্ৰেমভাৱ।।
আনন্দে দ্ৰৱিল আতি চাণ্ডালীৰ চিত্ত।
বহৰে লোতক তনু ভৈলা ৰোমাঞ্চিত।।৭৬।।

।। নাৰদ-চাণ্ডালীনী সংবাদ ।।

জপে কৃষ্ণ ৰাম নাম হয় নিশবদ।
সেহিবেলা তৈতে আসি মিলিলা নাৰদ।।
তোলন্ত যন্ত্ৰত নাদ অমৃত সুস্বৰ^{১৫}।
আপুনি গাৱন্ত গীত^{১৬} কৰ্ত্ত কোকিলৰ।।৭৭।।
জগত পৱিত্ৰ হোৱৈ শুনি ৰাম বাণী।
কাৰ্ত্ত দ্ৰৱৈ আতিশয় শিলা স্নৱৈ পানী।।

ভক্তিপ্ৰদীপ

বৃক্ষসৰ মঞ্জৰৈ শৰীৰ পুলকিত।
আনন্দে ঈশ্বৰ হোলৈ হিয়াত বিদিত।।৭৮।।
চাণালীৰ দেখি পাছে ভাৱনা কৃষ্ণত।
পৰম বিস্ময় ভৈলা মুনিৰ মনত।।
পাইলা মহোদয় তৰিলেক বিষ্ণুমায়া।
সাদৰি পুছন্ত শূনা চাণালৰ জায়া।।৭৯।।
কিবা জাপ্য জপ মোত কহিয়ো সত্বৰ।
শুনি চাণালিনী দিলা সাদৰে উত্তৰ।।
দণ্ডতে পৰি আগে কৰিলা প্ৰণতি।
উঠি কৰযোৰে নাৰদত নিগদতি।।৮০।।
ভাগ্যেদে দেখিলো তযু চৰণ কমল।
আজিসি আশ্ৰমৰ ভৈল জনম সাক্ষল।।
জগত পৱিত্ৰকাৰী তুমি মহা মুনি।
শুনিয়োক কহো যেন পুছিলো আপুনি।।৮১।।
সিজিল পাতক পাশুৰ আলাপত।
প্ৰথমে মজিলো মৰ্ফি গঙ্গাৰ জলত।।
বাহিৰে শৰীৰ শুদ্ধি ভৈল মনে মানো।
অভ্যন্তৰ পাপ নতু গুচে হেন জানো।।৮২।।
নুগুচে মনৰ মল কোটি তীৰ্থ স্নানে।
এতেকে কৃষ্ণত চিত্ত দিয়া সাৱধানে।।
কৃষ্ণৰাম নাম মহামন্ত্ৰ কৰো জপ।
পাপিনীৰ হোক মন পৰম নিষ্পাপ।।৮৩।।
হেন শুনি নাৰদৰ পৰম বিস্ময়।
চাণালীত পুনৰপি পুছিলো সংশয়।।
যি কথা কহিলি ইটো অদভূত আতি।
পৰম অশুদ্ধ তই চাণালিনী জাতি।।৮৪।।

অত্যন্ত অন্তৰ্জ আউৰ নাহি তোক সম।
তোহোৰ সদৃশ^৭ আছে কোননো অধম।।
তোকো অপৱিত্ৰ কৰে কোননো পামৰে।
শুনিবাক ইচ্ছা আছে কহিয়ো সত্বৰে।।৮৫।।
হেন শুনি চাণালিনী বোলৈ মনে গুণি।
ভূত ভবিষ্যত তুমি জানাহা আপুনি।।
তথাপি মোহোৰ মুখে কাৰাহা বেকত।
শূনা মুনি কহো সৰ্বশাস্ত্ৰৰ সন্মত।।৮৬।।
কৃষ্ণে পৰম দেৱ সংসাৰত সাৰ।
পাতকীয়ো তৰে মাত্ৰ নাম লৈলে যাৰ।।
তাৰ্হ এৰি যিটো আন দেৱতাক পূজে।
পশুতো অধম সিটো একোৱে নুবুজে।।৮৭।।
কুকুৰকো খায় যিটো মহা শ্লেচ্ছা জাতি।
তাতো কৰি অপৱিত্ৰ জানা সিটো আতি।।
হেন পাশুৰ মই কৰিলো আলাপ।
এতেকে সিজিল মোত অমোচন পাপ।।৮৮।।
হঠাতে দেখিলো আসি পাতকী দুৰ্ঘোৰ।
ভৈলা মহা অপৱিত্ৰ তনু মন মোৰ।।
তাক শুদ্ধ কৰিবাক কৰো নিজতন্ত্ৰ^৮।
একচিত্তে জপো কৃষ্ণনাম মহাতন্ত্ৰ।।৮৯।।
স্বৰূপ কহিলো মুনি নাহি আন কাম।
পৰম বান্ধৱ মোৰ বাম কৃষ্ণ নাম^৯।।
সমৰ্পিলো শৰীৰক কৃষ্ণৰ চৰণে।
শুনি মুনি পৰম বিস্ময় ভৈলা মনে।।৯০।।
কিনো মহাভাগ্য এইৰ বুদ্ধি বিপৰীত।
ঈশ্বৰ কৃষ্ণত কৰিলেক একচিত।।

ভক্তিপ্রদীপ

দঢ়াইল মনত এক শৰণ ভকতি।
কিমতে জানিল কৃষ্ণদেৱক সম্প্ৰতি।।১১।।
ধন্য ধন্য চাণালিনী মতিত উত্তম।
নেদেখিলো পৰম ভকত তোৰ সম।।
নিশ্চয়ে জানিলি তব্ব কৃষ্ণ দেৱতাৰ।
তোক দৰশনে ভৈলো আমিযো উদ্ধাৰ।।১২।।
সমস্ত বেদৰ তব্ব তৰ্ফি আছ জানি।
তইসি উত্তম জাতি তই মহাজ্ঞানী।।
তীৰ্থক পৱিত্ৰ কৰে ইটো কোন চিত্ৰ।
তোৰ দৰশনে হোৱে জগত পৱিত্ৰ।।১৩।।
এতেক বোলন্তে উপজিল প্ৰেমভাৱ°°।
চাণালীক বোলন্ত মুনি আতি নম্ৰভাৱ।।
জগতৰে পূজ্য ভৈল ইটো কোন কথা।
মোহোৰ বন্দনী তই জানিবি সৰ্ব্বথা।।১৪।।
বুলিলা প্ৰশংসা বাণী আনো অসংখ্যাত।
প্ৰদক্ষিণে চাণালীক কৰি প্ৰণিপাত।।
ৰাম নাম স্বৰ আতি তুলিয়া বীণাত।
চলি গৈলা ভকতৰ সম্প্ৰতি যথাত।।১৫।।
নাম উচ্চৰন্তে হৰি হোৱন্ত সাক্ষাত।
প্ৰত্যেকে বিদিত হোন্ত ঋষিৰ হিয়াত।।
পৰম আনন্দে হৰিৰসে হয় মত্ত।
ফুৰন্ত পৱিত্ৰ কৰি তিনিযো জগত।।১৬।।

।। ভকত-লক্ষণ ।।

কৰন্ত প্ৰকাশ মোৰ যত নাম গুণ।
চাণালীৰ কথা সখি শুনियो অৰ্জুন।।

গৈলন্ত নাৰদ য়েৰে আনন্দে সাদৰি।
চাণালীযো গৃহক চলিলা মোক স্মৰি।।১৭।।
মোৰ পদ পঙ্কজক ধৰি হৃদয়ত।
সদা ৰাম কৃষ্ণ নাম নছাৰে মুখত।।
প্ৰেমে পুলকিত তনু লোতক বজাই।
সখিসৰে গাৱে গুণ হাত তালি বাই।।১৮।।
এহিমতে পাইল গৃহ চাণালৰ জায়া।
অপ্ৰয়াসে তৰিলা দুস্তৰ মোৰ মায়া।।
অনুদিনে বাঢ়ি যায় সুদুট ভকতি।
চাণাল কুলৰ ভৈলা তাইত হন্তে গতি।।১৯।।
এহি জানি স্মৰা মোক বান্ধৱ অৰ্জুন।
কৰিযো কীৰ্তন মুখে মোৰ নাম গুণ।।
এক চিত্তে তুমি মোক মাত্ৰ কৰা সেৱ।
পৰিহৰা দূৰতে আন যত দেৱ।।২০।।
নলক্ষিৰা মোহোৰ বাক্যক মহাভাগ।।
দেৱৰ ধৰ্ম্মক মানে কৰা পৰিত্যাগ।।
হয়োক শৰণাপন্ন একে মোতে মাত্ৰ।
মোক ভজি হইবা মহা মুকুতিৰ পাত্ৰ।।২১।।
নাম নুশুনিবা তুমি আন দেৱতাৰ।
যেনমতে নুহিকে ভকতি ব্যভিচাৰ।।
পাইবা মহা মোক্ষ সুখে মোহোৰ সেৱাত।
তুমি মহা মিত্ৰ জানি কহিলো তোম্মাত।।২২।।
পৰম আশ্চৰ্য্য হেন মোক মানা মনে°°।
যদ্যপি সঞ্জাত নাই মোহোৰ বচনে।।
যেৰে দূট কৰিবাক নপাৰাহা সখি।
দেওঁ তেৰে বোলা সুৱৰ্ণৰ পত্ৰ লেখি।।২৩।।

ভক্তিপ্ৰদীপ

শিৰত বান্ধিয়া তাক বন্ধু ধনঞ্জয়।
কৰা দিগ্বিজয় বজায়া বাদ্যচয়।।
কুতৰ্কী পণ্ডিতে যদি কৰে আত বাদ।
পত্ৰ দেখি তাৰ বাদ কৰিবা উচ্ছাদ।।১০৪।।
খণ্ডিবা বচন তাৰ গৰ্বে বাহু তুলি।
পটি দেখি তোক্ষাক মানিবে গুৰু বুলি।।
নকৰিব বাদ দুনাই পাশও পণ্ডিতে।
ধৰিবে ভকতি সিটো তোক্ষাৰ দণ্ডিতে।।১০৫।।
পাষণৰ ৰেখা মোৰ বচন নিশ্চয়।
হেন জানি ভকতি ধৰিয়ো মহাশয়।।
সুহৃদ বুলিয়া দুনাই দুনাই দেওঁ হক।
মোত বিনে নভজিবা অন্য দেৱতাক।।১০৬।।
মাধৱৰ মহা দূত শূনি ধনঞ্জয়।
গুচিল মনৰ যত আছিল সংশয়।।
কৃষ্ণক বোলন্ত শূনিয়োক দেৱহৰি।
আমাৰ পৰম গুৰু হৈবা আজি ধৰি।।১০৭।।
সম্প্ৰতি তোক্ষাত পুছো প্ৰভু নাৰায়ণ।
কহিয়োক কিমত ভকতৰ লক্ষণ।।
সুখে যেন পাঞ এই সংসাৰৰ পাৰ।
ভৃত্য হেন জানি মোক কৰিয়ো উদ্ধাৰ।।১০৮।।
বুলিবা মনুষ্য মই দৈৱকী নন্দন।
জানিবো কিমতে তেৱে ভকত লক্ষণ।।
জানিলো সাক্ষাতে তুমি নুহিকা মানুষ।
দেৱৰো দেৱতা তুমি পৰম পুৰুষ।।১০৯।।
এই বুলি কৃষ্ণক ঈশ্বৰ হেন জানি।
জানু পাৰি বুলিবে লাগিলা তুতিবাণী।।

জয় নমো জগতৰ আনন্দ-দায়ক।
নমো নমো ব্ৰহ্মাদিৰো পৰম নায়ক।।১১০।।
তুমি নাৰায়ণ নিৰঞ্জন জগন্নাথ।
তোক্ষাৰ চৰণে নমো নমো নমাই মাথ।।
ভকতক পালা নষ্ট কৰা দুষ্ট দৈত্য।
তুমি হেন দয়ালু দেৱতা পাইবো কৈত।।১১১।।
যেন মধুকৰে পুষ্পৰস আনে চুমি।
সমস্তে বেদৰ সাৰ উদ্ধাৰিয়া তুমি।।
ভৃত্যক কৰায়া পান কিনো কুপাময়।
ভকত জনৰ সদা আনন্দ হৃদয়।।১১২।।
দেৱতাসৱৰ যেনে হয় পৰিপন্নি।
ভুঞ্জাইলা অমৃত ক্ষীৰসাগৰক মথি।।
সেহিমতে পৰম ভকতি মহাঞ্জ্ঞান।
আমি মহামূঢ়ক মাধৱ দিয়া জ্ঞান।।১১৩।।
যদুকুল-কমল-প্ৰকাশ দিনকৰ।
ভকত কুমুদ আনন্দ শশধৰ।।
ৰিপু কুমুদৰ জীৰ্ণকাৰী মহাসূৰ্য্য।
নমো নমো কৃষ্ণদেৱ প্ৰভু চতুৰ্ভুজ।।১১৪।।
এতেক বোলন্তে উপজিল প্ৰেমভাৱ।
ভৈলন্ত অৰ্জুন ৰোমাঞ্চিত সৰ্ব্ৰগৱ।।
নয়নে নিগঢ়ে নীৰ গদ গদ বাণী।
দেখিয়া সখিক প্ৰবোধয় চক্ৰপাণি।।১১৫।।
শুনা সভাসদ পদ যৈতে কৃষ্ণ কথা।
ভাৰত ভূমিত জন্ম নকৰিয়ো বৃথা।।
দেৱৰো বাঞ্চিত আতি ইটো নৰকাই।
যেন চিন্তামণি হেৰা হাততে হৰাই।।১১৬।।

ভক্তিপ্রদীপ

দুৰ্গোৰ মৰণ আসি কেতিক্ষণে মিলে। তুমি হৈবা মহাশুদ্ধি।।
ঘৰ বাৰী চিন্তা এৰুৱাইবে একে তিলে।। জগত ব্যাপক নিৰ্মল পুৰুষ
যমৰ কিঙ্কৰে নিগ্ৰহিতে লৈবে প্ৰাণ। মোতে আছে যত লোক।
কৃষ্ণ বিনে নাই জানা যাতনাত ত্ৰাণ।।১১৭।। চিদানন্দময় মহিমে নিৰঞ্জন
যাহাৰ নামত মৃত্যু কম্পে তৰতৰি। জানিয়া স্মৰিয়ো মোক।।১২১।।
সত্বৰে চিন্তিয়ো নৰ হেন মহাহৰি।। কৃষ্ণৰ আদেশ শুনি ধনঞ্জয়
যাহাক স্মৰণে হোৱে বৈকুণ্ঠত বাস। কৰিলা মহা ভকতি।
হেন কৃষ্ণ দেৱক নভজি হোৱে নাশ।।১১৮।। কৃষ্ণৰ চৰণ পঙ্কজ হৃদয়ে
আপুনাক আপুনি নকৰা আত্মঘাত। ধৰিলা সুদূত মতি।।
অপ্ৰয়াসে এৰায়োক অন্তকেৰ হাত।। বাম কৃষ্ণ বাম কৃষ্ণ উচ্চ কৰি
কৃষ্ণৰ কিঙ্কৰে কহে এৰি আন কাম। উচ্চাৰিলা বাৰ শত।
নিৰন্তৰে নৰে ডাকি বোলা বাম মাধৱে দেখন্ত সখিৰ মনত
বাম।।১১৯।। গুচিল পাতক যত।।১২২।।
সম্বোধি বোলন্ত বন্ধু ধনঞ্জয়
শুদ্ধ ভৈলা মোক স্মৰি।
গোৱিন্দে বোলন্ত মোক ধনঞ্জয় ভকত লক্ষণ মহিমা অদ্বৃত
জানিলা গ্ৰন্থৰ বুলি। শুনা সাৱধান কৰি।।
কমল লোচন বুলিলা বচন ভকতৰ ইটো অমূল্য ৰতন
হাতে ধৰি তাক তুলি।। আক শুনিবাক প্ৰতি।
ভকত লক্ষণ পৰম ৰহস্য চিত্ত দূত কৰি চিত্ত দূত কৰা
নাইকে জানন্তা তাক। নাযাউক আনত মতি।।১২৩।।
জ্ঞানী মুনি মানে কেহো নজানয় নকৰিবা ভয় নকৰিবা ভয়
মগ্ৰি মাত্ৰ জানো আক।।১২০।। পৰম আশ্চৰ্য্য শুনি।
মলমতি আক শুনিয়ো নুবুজৈ মোৰ প্ৰিয়তম ভকতৰ ধন
মোতো নাই যাৰ বুদ্ধি। মহিমা কহো আপুনি।।
প্ৰথমতে মোক একচিত্ত কৰি যত তীৰ্থ দেৱ সৱাকো পৱিত্ৰ

ভক্তিপ্ৰদীপ

ভকতে কৰে আক্লাৰ।	পৰম পুণ্য প্ৰতাপ।।১২৭।।
তাৰ পাছ লাগি ফুৰে যত দেৱ	বেদৰ বিহিত কৰ্ম কৰিবাক
শুনা কহো নাম তাৰ।।১২৪।।	ভকতৰ যোগ্য নুই।
ইন্দ্ৰ চন্দ্ৰ সূৰ্য্য কুব্ৰেৰ বৰুণ	যদি মোহ হয় কৰে কৰ্ম ধৰ্ম
বায়ু বহি প্ৰজাপতি।	ভকতিৰ ব্ৰষ্ট হই।।
কমলা কাৰ্তিক চণ্ডিকা শঙ্কৰ	যজ্ঞ দান জপ তপ তীৰ্থ ব্ৰত
গণেশ্বৰ সৰস্বতী।।	মহাজ্ঞান যোগ বল।
অশ্বিনীকুমাৰ ধৰ্ম যমৰায়	ৰত্ন মন্ত্ৰে কহে ভকত জনৰ
আন যত দেৱ আছে।	সৰেও পুণ্য বিফল।।১২৮।।
শুদ্ধ হওঁ বুলি সদায়ে ব্ৰহ্মত	তৰ্ক বেদাগম জ্ঞান যোগ-শাস্ত্ৰে
ভকতৰ পাছে পাছে।।১২৫।।	পুৰুষক কৰে অন্ধ।
গঙ্গা বাৰাণসী কেদাৰ কাৰেৰী	কোটি কোটি জন্মে মোক নজানিবে
কাশী সিদ্ধ কাঞ্চী সিন্ধু।	ইহাত যাৰ প্ৰবন্ধ।।
লোহিত পুষ্কৰ ক্ষেত্ৰ পয়স্বিনী	হেন জানি সখি দূৰতে তেজিয়ো
কপিল সপতসিন্ধু।	সিসৰ শাস্ত্ৰৰ চিন্তা।
কৌশিকী সোলক সৰযু গণ্ডকী	যেৱে মোক পাইবা সদায় শুনিবা
আন যত তীৰ্থ আছে।	মহাভাগৱত গীতা।।১২৯।।
শুদ্ধ কৰিবাক লাগি আপুনাক	হেনবা বুলিবা আপুনাক শ্ৰেষ্ঠ
ভ্ৰমৈ ভকতৰ পাছে।।১২৬।।	বথানা তুমি আপুনি।
বোলৈ তীৰ্থদেৱে কৃতকৃত্য ভৈলো	উপনিষদৰ মন্ত্ৰে আৰ সাক্ষী
ভকতৰ পায় সঙ্গ।	কহো তাক থাকা শুনি।।
আজিসে আক্লাৰ জনম সাফল	আন দেৱ ধৰ্ম সৰে মায়াময়
বুলি কৰৈ মহাৰঙ্গ।।	জানিয়া তেজিয়ো তাক।
পাঞ্চ বিধ মুক্তি মূৰ্তি ধৰি ফুৰৈ	মোক বেদ মন্ত্ৰে যেন স্তুতি কৰৈ
মোক লৈয়ো বুলি বাপ।	শুনা সখি বেদবাক।।১৩০।।
মোৰ ভকতৰ কতেক কহিবো	যিটো পৰমব্ৰহ্ম পুৰুষ পুৰাণ

ভক্তিপ্ৰদীপ

সদানন্দ নিৰঞ্জন। একে মোকে মাত্ৰ ৰাখি।।
ক্ষণেকে জগত স্ৰজৈ যিটো দেৱ বেদবাক্য দেখা পাৰাণৰ ৰেখা
ক্ষণেকে কৰে উচ্ছল।। জানিয়া দঢ়াইবা চিত্ত।
যিটো একমাত্ৰ জগতৰ স্বামী আন দেৱ তেজি মোকে মাত্ৰ ভজি
যাৰ কৃষ্ণ হেন নাম। তুমি হৈবা কৃতকৃত্য।।১৩৪।।
একলে সকল জগত প্ৰকাশে শুনা সভাসদ কৃষ্ণ কথা পদ
চৰণে তানে প্ৰণাম।।১৩৫।। জীৱন জলৰ ৰেখা।
যাহাৰ মায়াত বিমোহিত আতি কৈত পৰে প্ৰাণ তাৰ নাহি থান
জগতৰ যিটো জীৱ।। মৰণ এভো নেদেখা।।
ভকত বৎসল নিৰ্মূল নিশ্চল ইহেন মনুষ্য জনম বিফল
যিটো দেৱ সদাশিৱ।। ক্ষণে ক্ষণে আয়ু যায়।
ব্ৰহ্মাদিকো যিটো চৈতন্য কৰান্ত ঘোৰ পৰলোকে তৈতে কেনে হৌক
পৰম ঈশ্বৰ দেৱ।। নিচিন্তা তাৰ উপায়।।১৩৬।।
সমস্তে প্ৰাণীক প্ৰকাশন্তে আছে সম্বৰে সুহৃদ ঈশ্বৰ কৃষ্ণত
তাহাকেসে কৰো সেৱ।।১৩৭।। হ্যোক এক শৰণ।
চাৰু চতুৰ্ভূজ দেখন্তে সন্তোষ তানে গুণ নাম লৰা অৰিশ্ৰাম
কৰ্ণত কুণ্ডল কান্তি।। চিন্তিয়ো তানে চৰণ।।
কমল নয়ন বয়ন প্ৰসন্ন কৃষ্ণৰ নামক যিজনে সুমৰে
দশন মুকুতা পান্তি।। তাহানে পুৰুষ মানে।
কন্দৰ্পৰ দৰ্প চুৰ হোৱৈ দেখি নৰকৰ পৰা তেখনে স্বৰ্গত
তনু নৱ ঘনশ্যাম উঠয় দিব্য বিমানে।।১৩৮।।
যাত পৰে দেৱ নাহি নাহি নাহি দধি দুগ্ধ মধু ধাৰায়ে বহৰৈ
তাকেসে কৰো প্ৰণাম।।১৩৯।। পিতৃ পিত্ৰৈ পেট ভৰি।
আনো নানা তুতি মোকে মাত্ৰ বোলৈ তৰিলো তৰিলো বুলিয়া নাচয়
দিলো বেদমন্ত্ৰ সাঙ্ঘী।। অনেক আনন্দ কৰি।।
যত দেৱ ধৰ্ম্ম সৱাকো উচ্ছাদে পুত্ৰ সমে পাছে বৈকুণ্ঠক চলে

ভক্তিপ্ৰদীপ

চতুৰ্ভুজ ৰূপ ধৰি।
কৃষ্ণৰ কিষ্কৰে কহে নিৰন্তৰে
ডাকি বোলা হৰি হৰি।।১৩৭।।

।।ভাগৱত ধৰ্ম্মৰ লক্ষণ।।

।।পদ।।

কৃষ্ণত পুছন্ত দুনাই অৰ্জুন প্ৰণামি।
তুমি মোৰ গুৰু ভৈলা জগতৰ স্বামি।।
পৰম ৰহস্য ইটো কতো নতু শূনি।
ভকত লক্ষণ যেন কহিলা আপুনি।।১৩৮।।
কোন ভাগৱত ধৰ্ম্ম কিমত লক্ষণ।
সম্প্ৰতি কহিয়ো মোক বুজাই নাৰায়ণ।।
তুমি বিনা ইহাক জানন্তা নাহি কেৱ।
তোক্ষ্মাতেসে শৰণ পশিলো আমি
দেৱ।।১৩৯।।
হেন শূনি প্ৰত্যুত্তৰ দিলন্ত মাধৱ।
শূনা ভাগৱত ধৰ্ম্ম মধ্যম পাগুৱ।।
হুয়া শৌচ কৰা নিতে মনক সংযম।
দিয়া দান সমস্তকে বুদ্ধি কৰি সম।।১৪০।।
পৰৰ ধৰ্ম্মক নিহিংসিবা কদাচিত।
কৰিবা ভূতক দায়া সকৰুণ চিত।।
হুইবা শান্ত চিত সৰ্ব্ব ধৰ্ম্মত বৎসল।
এহি ভাগৱত ধৰ্ম্ম জানা মহাবল।।১৪১।।
হেন শূনি অৰ্জুনৰ মনত আসুখ।

বুলিবে লাগিলা হুয়া কৃষ্ণক সন্মুখ।
যিমতে দুষ্কৰ কৰি কহিলা সম্প্ৰতি।
ভাগৱত ধৰ্ম্ম সমে যাইবো অধোগতি।।১৪২।।
পুত্ৰ দাৰা শৰীৰত আছে যাৰ মতি।
ই কৰ্ম্ম কৰিবে পাৰে কাহাৰ শকতি।।
ভৈলো শিষ্য লৈলো তযু চৰণে শৰণ।
কহিয়ো সুগম পথ প্ৰভু নাৰায়ণ^{৩২}।।১৪৩।।
বোলন্ত অচ্যুত অৰ্জুনৰ চিত্ত লক্ষি।
সমস্তে ভূততে সমভাৱ হৰা সখি।।
তাক য়েৰে নপাৰা ঈশ্বৰ জ্ঞান ধৰা।
তাকো নপাৰাহা য়েৰে যোগক আচৰা।।১৪৪।।
য়েৰে যোগ জ্ঞানক সামৰ্থ চিত্ত নুই।
মোত তেৰে অপ্ৰিয়া কৰিয়ো ৰাজসূয়।।
তাকো কৰিবাক যদি নপাৰা সম্প্ৰতি।
কৰা অশ্বমেধ তাৰে যাৱত শকতি।।১৪৫।।
তাক য়েৰে কৰিবাক নপাৰা অৱগায়।
শূনা সখি কহো তেৰে পৰম উপায়।।
সমস্তে ভূতৰ হৃদয়ত আছে আমি।
পৰম সুন্দৰ মনোহৰ অন্তৰ্য্যামি।।১৪৬।।
হেন বুদ্ধি কৰি সৰ্ব্বদায়ে ভজা মোক।
এতেকে তৰিবা সংসাৰৰ দুখ শোক।।
হেন শূনি ধনঞ্জয় দিলন্ত উত্তৰ।
জানিলো নভৈল গতি মোৰ অধমৰ।।১৪৭।।
সকল দুষ্কৰ যত কহিলা আপুনি।
কৰিবে নপাৰো সাস কাকো মনে গুণি।।
তোক্ষ্মাক ঈশ্বৰ বুলি মানিবো সদায়।

ভক্তিপ্রদীপ

তাক নপাৰিবো নিবেদিলো যদুৰায়।।১৪৮।।

পৰম সুগম পন্থ কৰিয়ো প্ৰকাশ।

জন্মে জন্মে হৈবো তযু চৰণৰ দাস।।

এহি বুলি বীৰ ভৈলা প্ৰেমে সলোতক।

দেখি স্নেহে হৰি বুলিলন্ত অৰ্জুনক।।১৪৯।।

কৰিয়োক সখি মহা মনত উল্লাস।

ৰহস্য ধৰ্ম্মক কৰো তোক্ষাত প্ৰকাশ।।

চৰণত ধৰোঁ মোত কহিয়ো প্ৰত্যেক।।১৫৪।।

মাধৱে বোলন্ত শুনিয়োক কুলীসুত।

পৰম অতৰ্ক ইটো কথা অদভূত।।

পৰম গোপ্যক কৰো তোক্ষাত প্ৰচাৰ।

আক শূনি সুখে সখি তৰিয়ো
সংসাৰ।।১৫৫।।

মোৰ বাক্যে সুদূত বিশ্বাস সখি কৰি।

আন দেৱ ধৰ্ম্ম মানে সৱাকো নাদৰি।।

মোৰ নাম ধৰ্ম্ম কৰা শ্ৰৱণ কীৰ্তন।

তৰিবাহা সুখে সত্যে বুলিলা বচন।।১৫৬।।

শূনি পুনৰপি ধনঞ্জয় বিনাৱন্ত।

নামৰ মহিমা কহিয়োক ভগৱন্ত।।

কেনবা প্ৰভাৱ আছে তোক্ষাৰ নামৰ।

হেন শূনি কৃষ্ণদেৱে দিলন্ত উত্তৰ।।১৫৭।।

সংসাৰত নাহি মোৰ নামক উপাম।

সমস্ত ধৰ্ম্মৰ ৰাজা জানা মোৰ নাম।।

মহাযোগ যন্তে যাৰ নুহিকে সমান।

তাহাতো অধিক মোৰ নামে
প্ৰধান।।১৫৮।।

।। নাম মহিমা ।।

সমস্তে ধৰ্ম্মক বিদূৰতে পৰিহৰি।

স্মৰিয়ো আক্ষাৰ নাম মহা যন্ত কৰি।।১৫০।।

যিটো গুণ নাম মোৰ সংসাৰতে সাৰ।

কৰিলো গোপ্যক সখি তোক্ষাত প্ৰচাৰ।।

ৰহস্যতো ৰহস্য আক্ষাৰ নাম কৰ্ম্ম।

আকেসে বুলিয় মহাভাগৱত ধৰ্ম্ম।।১৫১।।

মোৰ বাক্যে সুদূত বিশ্বাস সখি কৰি।

আনো দেৱ ধৰ্ম্ম মানে সৱাকো নাদৰি।।

মোৰ নাম কৰ্ম্ম কৰা শ্ৰৱণ কীৰ্তন।

হয়ো মহাসুখে সখি সংসাৰ তাৰণ।।১৫২।।

শূনি পুনৰপি বিনাৱন্ত ধনঞ্জয়।

কৰিলাহা কৃপা মোক কিনো কৃপাময়।।

মহা ৰহস্যক মোত কৰিলা প্ৰকাশ।

আজি ধৰি ভৈলো তযু চৰণৰ দাস।।১৫৩।।

যতেক শুনোহো শুনিবাক যায় মতি।

নামৰ মহিমা কথা শুনিবো সম্প্ৰতি।।

তোক্ষাৰ নামৰ আছে প্ৰভাৱ যতেক।

যিটো জপ যন্তে সৰ্ব ধৰ্ম্মত উত্তম।

লক্ষ ভাগো নুহিকে নামৰ মোৰ সম।।

সমস্তে যন্তেৰে ৰাজা যিটো ৰাজসূয়।

নামৰ সমান সিয়ো কোটি ভাগো
নুই।।১৫৯।।

অশ্বমেধ যন্তে আৰ কিঙ্কৰ সমান।

ওচৰ নপাৰে তুলাপুৰুষ প্ৰদান।।

মহাযোগ যন্তে যাৰ নথাকে আগত।

ভক্তিপ্রদীপ

কতক কহিবো সখি নামৰ মহত্ব।।১৬০।।

গঙ্গা বাৰাণসী আদি তীৰ্থ নিৰন্তৰ।

কোটি কোটি ভাগো নুহি সমান নামৰ।।

সিসৱ কিঙ্কৰ ধৰ্ম নামে ৰাজা তাৰ।

জানিবা নামেৰে মোৰ জগত উদ্ধাৰ।।১৬১।।

যেন ফল পাবৈ যাগ যোগ তুলা দানে।

যেন ফল আছে কোটি কোটি তীৰ্থ স্নানে।।

পৰম সন্ন্যাসে সাধে যি গতি মৰণে।

পাবে সবে ফল এক নাম সুমৰণে।।১৬২।।

মহা ধৰ্ম কৰ্ম যত আছে সংসাৰত।

নাম সুমৰণে সবে উপজৈ লগত।।

উঠে নৃপতিৰ সঙ্গ যেন মন্ত্ৰী পাত্ৰ।

সেহিমতে সিজৈ পুণ্য নাম লৈলে
মাত্ৰ।।১৬৩।।

শুনি অক্ষুণ্ণৰ মনে মিলিল সংশয়।

কৃষ্ণত পুছন্ত পুনৰপি ধনঞ্জয়।।

নামৰ লগত যবে সিজৈ পুণ্য যত।

তাৰ ফলে বঞ্চিত লাগিবৈ স্বৰ্গত।।১৬৪।।

নাহিকে স্বৰ্গত সুখ অনেক বিঘাত।

পুণ্য ক্ষীণ ভৈলে পুনৰপি হোৱে পাত।।

বিনাশী ধৰ্মক শুনি আকুল হৃদয়।

দিয়ো পৰিচ্ছেদ দেৱ কৃষ্ণ কৃপাময়।।১৬৫।।

সাদৰে বোলন্ত সখি নকৰিবা ভয়।

নামৰ লগতে সিজৈ যত পুণ্যচয়।।

মোক্ষকেসে সাধে তাৰ নাহি কৰ্মফল।

নতু কহো তোক্ষাত নামৰ মহাবল।।১৬৬।।

হেনবা বুলিবা মোক কিনো ভগৱন্ত।

আপুনাৰ নামক আপুনি বখানন্ত।।

অচিন্ত্য মহিমা নাম কহি নাপাওঁ সীমা।

যেৱে ইচ্ছা আছে তেৱে শুনিয়ে
মহিমা।।১৬৭।।

হুয়া উৰ্দ্ধবাহু হেৰা আগতে তোক্ষাৰ।

সত্যে সত্যে সত্যে সখি কৰো অঙ্গীকাৰ।

মোহোৰেৰে নাম জগতৰ নিস্তাৰক।

হেন জানি সদা মোৰ শুনিয়ে
নামক।।১৬৮।।

বৈকুণ্ঠপুৰত যেৱে কৰিবা নিবাস।

নামত নেৰিবা তেৱে সুদূত বিশ্বাস।।

অপ্রয়াসে মহাসিদ্ধি হৈবেক নামত।

কৰিবা বিশ্বাস তেৱে মোহোৰ
বাক্যত।।১৬৯।।

যেৱে মদগৰ্বে মোৰ নুশুনা বচন।

আনদেৱ ধৰ্মকেসে তোক্ষাৰ যতন।।

মগ্ৰি হেন দেৱতাত নপৰিলা মতি।

অৱশ্যে ধনঞ্জয় যাইবা অধোগতি।।১৭০।।

পৰম সুদূত নাৰ নামেৰে আক্ষাৰ।

সংসাৰ সাগৰে মই সুজান কাণ্ডাৰ।।

মোক তেজি সংসাৰ সাগৰে যাইবা তল।

নুহিবা উদ্ধাৰ জন্ম কৰিয়া বিফল।।১৭১।।

সততে ৰুগীয়া যেন নুভুঞ্জি ঔষধি।

বাঢ়ে ৰোগ অনুদিনে হত হোৱে বুদ্ধি।।

হেন জানি মোহোৰ চৰণে দিয়া চিত্ত।

মোৰ নাম মুখত নেৰিবা কদাচিত।।১৭২।।

ভক্তিপ্রদীপ

শুনি সমিধান হেন দিলন্ত অৰ্জুনে।
নাহি হেন উপদেশদাতা তুমি বিনে।।
তোম্মাৰ বাক্যত দৃঢ় কৰিলো বিশ্বাস।
আজি ধৰি ভৈলো তযু চৰণৰ দাস।।১৭৩।।
নামেমে পৰম ধৰ্ম্ম জানিলো নিশ্চয়।
তোম্মাৰ কতেক নাম আছে কৃপাময়।।
কহিয়ো নিঃশেষ দুয়ো চৰণত ধৰোঁ।
হেনবা দুখিত মই সংসাৰত তৰোঁ।।১৭৪।।
মাধৱে বোলন্ত কহোঁ স্বৰূপ তোম্মাত।
মৰ্ত্তি নপাওঁ অন্ত মোৰ নাম অসংখ্যাত।।
অল্লে সাধে সিদ্ধি বিস্তৰত কিবা কাম।
জগত নিস্তাৰ মোৰ একৈ একৈ নাম।।১৭৫।।
লোকত প্ৰসিদ্ধ যিটো মোৰ নামচয়।
দেওঁ তাৰ লেখা সখি শুনা ধনঞ্জয়।।
শ্ৰীকৃষ্ণ শঙ্কৰ সদাশিৱ সনাতন।
পীতাম্বৰধৰ হৰি বিষ্ণু জনাৰ্দন।।১৭৬।।
গোৱৰ্দ্ধনধাৰী মধুসূদন ঈশ্বৰ।
বেণু-বাদ্যবিশাৰদ দেৱ গদাধৰ।।
যশোদা নন্দন-নন্দ গোপৰ কুমাৰ।
কেশৱ কমলানাথ প্ৰমথ সংহাৰ।।১৭৭।।
ভাস্কৰ পুণ্ডৰীকাক্ষ বিভু বিশ্বম্ভৰ।
অনিৰুদ্ধ শুদ্ধ সত্য মুক্তি ধৰাধৰ।
দৈৱকী নন্দন হৰি নিষ্কিঞ্চন ধন।
বৈকুণ্ঠ কমলাকান্ত নাথ নাৰায়ণ।।১৭৮।।
জগত প্ৰদীপ পাৰিজাত অপহাৰী।
বিশ্বমূৰ্ত্তি ৰামচন্দ্ৰ কামদ কংসাৰী।।

অনন্ত অচ্যুত অঘাসুৰ বিমোচক।
কিৰীটা কুণ্ডল হাৰ ত্ৰিপুৰ অন্তক।।১৭৯।।
শ্ৰীপতি পৰম কৃপা পুৰুষ উত্তম।
ত্ৰৈলোক্য তাৰণ ত্ৰিনয়ন ত্ৰিবিদ্ৰুম।।
ৰুক্মিণীৰমণ স্তান ৰত্নেশ্বৰ গুৰু।
সত্যভামাবল্লভ ভকত কল্পতৰু।।১৮০।।
চিদানন্দ সদানন্দ দৈৱকী নন্দন।
পুতনা জীৱনৰ বিৰিঞ্চি বন্দন।।
গোৱিন্দ গৰুডধ্বজ অজন যাদৱ।
মধুমুৰৰিপু ৰামাপ্ৰিয়দ মাধৱ।।১৮১।।
যোগী ধ্যান পদ বলভদ্ৰ প্ৰিয়ানুজ।
চাৰু ঘনশ্যাম চক্ৰপাণি চতুৰ্ভুজ।।
দানৱ গঞ্জন নিৰাকাৰ নিৰঞ্জন।
হৰীকেশ শিৱ সৌৰি শকত ভঞ্জন।।১৮২।।
সৰ্বদৈৱময় মহা মৃত্যু অন্তকাৰী।
বৃষভ বিধ্বংসী বিষ্ণু বামন বকাৰী।।
সুৰ বৃক্ষ ব্ৰহ্ম বাসুদেৱ বিশ্বম্ভৰ।
কালীয় মৰ্দন দেৱ দেৱ দামোদৰ।।১৮৩।।
জগত জনক পুণ্য জনক চৰিত্ৰ।
জগত কাৰণ জগন্নাথ জিতামৃত।।
গোৱিন্দ আনন্দসিন্ধু উপেন্দ্ৰ গোপাল।
জীৱেৰ জীৱন বনমালী মহাকাল।।১৮৪।।
ভকত বৎসল ক্লেৰ কলুষমোচন।
শ্ৰী বৎস লাঞ্ছন কৃষ্ণ কমলোচন।।
পুৰাণ পুৰুষ পুণ্য শ্ৰৱণ কীৰ্তন।
দুৰন্ত দয়ালু দীন দৰিদ্ৰ ভঞ্জন।।১৮৫।।

ভক্তিপ্রদীপ

পদ্মনাভ শঙ্খ বিভু প্রভু ভগবন্ত।
কতক কহিবো মোৰ নাম অপৰ্য্যন্ত।।
একৈ একৈ নামে মোৰ জগত উদ্ধাৰ।
স্মৰণতে কৰে পাপ সমস্তে সংহাৰ।।১৮৬।।
যেন মত্ত সিংহ সৰে গজ্জ মহা ৰাগে।
কোন ক্ষুদ্ৰ পতঙ্গ পাতেক তাৰ আগে।।
আছে যত পঞ্চম পাতক ঘোৰ ঘোৰ।
নাশিবাক পাৰে সৰে একে নামে
মোৰ।।১৮৭।।
ব্রাহ্মণৰ সূৰ্ণক যিটো চুৰি কৰে।
সুৰাপান ব্রহ্মবধ গুৰুপত্নী হৰে।।
স্ত্ৰীবধ ৰাজবধ পিতৃবধ কৰে।
গুৰুবধ মিত্ৰবধ পাতেক আচৰে।।১৮৮।।
পৰকেসে হিংসে বিষয়ত মহা মোহ।
দেৱ দ্বিজ যত জগতকে কৰে দ্রোহ।।
সিজৈ পাপ যিটো অধমৰ অৰিশ্রাম।
সৱাকে পৱিত্ৰ কৰে মোৰ একে নাম।।১৮৯।।
যি কথা কহিলো সখি আত কোন চিত্ৰ।
কোটি কোটি তীৰ্থে যাক নকৰে পৱিত্ৰ।।
নাই শুদ্ধি কোটি প্ৰায়শ্চিত্ত আচৰিলে।
তাকো শুদ্ধ কৰে এক নাম সুমৰিলে।।১৯০।।
মোৰ নাম জানা যেন বাডুৰ অগনি।
পাতেক শুথান বন লাগে তাক ছানি।।
হওঁ অনুকুল মই প্ৰচণ্ড বতাস।
তিলেকো নলাগে দহি কৰো সৰ্বনাশ।।১৯১।।
কহিলো তোম্মাত সখি তুমি প্ৰিয়তম।

সংসাৰত নাহিকে নামক মোৰ সম।।
কৰে অহম্মম যদি আত নেদি মতি।
মোৰ দোষ নাহি তেৰে যাইব
অধোগতি।।১৯২।।
শুনা সভাসদ পদ নামৰ মহিমা।
আক মনে ধৰি পাইবা সংসাৰৰ সীমা।।
আপুনি সাক্ষাত ৰহে জগত ঐশ্বৰ।
আক নমানিবে কোন অধম পামৰ।।১৯৩।।
ইটো চাৰি বেদ কৃষ্ণৰে আঞ্জা বাণী।
আৰ প্ৰতিপাদ্য নুবুজিলো প্ৰভু জানি।।
ইবাৰ কৰিবো বুলি জগত উদ্ধাৰ।
পূৰ্ণব্ৰহ্ম আপুনি ভৈলাহা অৱতাৰ।।১৯৪।।
হেন জানি কৃষ্ণৰ চৰণে দিয়া চিত্ত।
তাহানেসে নামে গতি দুৰ্ঘাৰ কলিত।।
কেতিক্ষণে পৰৈ প্ৰাণ এৰা অহঙ্কাৰ।
দুয়ো চকু মুদিলে দেখা দিনতে আন্ধাৰ।।১৯৫।।
নাটেক টাটেক পুত্ৰ দাৰা ধন জন।
তিলেক মিলারে যেন জাগিলে সপোন।।
কৃষ্ণৰ কিঞ্চৰে কহে এৰা আন কাম।
নিৰন্তৰে নৰে ডাকি বোলা ৰাম ৰাম।।১৯৬।।

।।ছবি।।

কেশৱৰ বাণী শুনি বিনাৱন্ত ধনঞ্জয়
ভৈল মোৰ সুদুট বিশ্বাস।
পৰম ৰহস্যতম নাম ভাগৱত ধৰ্ম্ম
প্ৰভু কৃষ্ণ কৰিলা প্ৰকাশ।।
যাক নতু শুনৈ কেৱ তোম্মাৰ প্ৰসাদে দেৱ

ভক্তিপ্রদীপ

শুনিলোহো নামৰ মহিমা।

হৰৈ তাৰ তেখনে সাক্ষাত।।২০০।।

কতেক পাতোক প্রভু সংহাৰিবে পাৰে নামে

পৰম মঙ্গল নাম যি পুনু শ্ৰদ্ধায়ে লৰৈ

সম্প্ৰতি কহিয়ো তাৰ সীমা।।১৯৭।।

হৰৈ পাপ তাহাৰ দুগুণ।

বোলো চৰণত ধৰি কহিয়ো সুগম কৰি

অনিচ্ছায়ে একগুণ শ্ৰদ্ধাত দুগুণ নাম

বুজো যেন মই মলমতি।

এহিমতে জানিবা অৰ্জুন।।

ভকত বঞ্জন এহি অৰুণ চৰণ দুই

বাসুদেৱ নাম মোৰ অকস্মাৎ স্মৰে যিটো

জন্মে জন্মে মোৰ হৌক গতি।।

নাই কিছু মনত উল্লাস।

তুমি হেন মহা সন্ত সুহৃদ দেৱতা কৈত

তিনি কোটি জনমৰ যতেক পাতক তাৰ

পাইলো কোন জনমৰ ফলে।

নামে কৰে তেখনে নিৰ্যাস।।২০১।।

এতেক বোলন্তে প্ৰেমে পৰশিল অৰ্জুনৰ

সনাতন নাম মোৰ হেলাত উচ্চৰে যিটো

কান্দিলন্ত নয়ন সজলে।।১৯৮।।

দুৰাচাৰ মহানন্দ বুদ্ধি।

অৰ্জুনৰ প্ৰেম বাণী শূনি পাছে চক্ৰপাণি

চাৰি কোটি জনমৰ পৰম পাতক হন্তে

হাতে ধৰি বুলিলা আশ্বাস।

তাইৰক্ষণে হোৱৈ মহাশুদ্ধি।।

তোম্মাৰ ভকতি দেখি মহাতুষ্টি ভৈলো সখি

সঙ্কৰ্ষণ নাম মোৰ অনিচ্ছায়ে স্মৰে যিটো

বহস্যক কৰিবো প্ৰকাশ।।

অত্যন্ত পৰম ক্ৰূৰমতি।

যত মহাপাতকক সংহাৰ কৰিবে লাগি

পঞ্চ কোটি জনমৰ তাহাৰ তেখনে হৰে

আছে এক নামৰ শক্তি।

মহা মহা পাতক সম্প্ৰতি।।২০২।।

যতেক পাতক কোটি জনমত কৰিৰাক

আকস্মিতে মোৰ বিভূ নামক সুমৰে যিটো

নপাৰিবে পাতকী সম্প্ৰতি।।১৯৯।।

কাম ক্ৰোধ অশুদ্ধ হৃদয়।

তথাপি তোম্মাত কহোঁ শাস্ত্ৰৰ প্ৰসিদ্ধ কথা

ছয় কোটি জনমৰ যতেক পাতক তাৰ

যিবা নামে যত পাপ হৰে।

তাইৰক্ষণে হোৱে তাৰ ক্ষয়।।

আন দেৱ সেৱা এৰি কেৱলে আত্মাক মাত্ৰ

যিটো মহা পাপী আসি আকস্মিতে স্মৰে মোক

ছয়া এক শৰণ সুমৰে।।

যেখনে পুণ্ডৰীকাক্ষ বুলি।

আমাৰ কমলানাথ নামক সুমৰে যদি

শত কোটি জনমৰ যতেক পাতক আছে

পৰম পাতকী অনিচ্ছাত।

কৰে ভুল মোৰ নামে পুলি।।২০৩।।

দুই কোটি জনমৰ যতেক পাতোক আছে

যেতিক্ষণে অনিচ্ছায়ে পাপমতি যিটো নৰে

ভক্তিপ্রদীপ

সুমৰে ঈশ্বৰ মোক বুলি।	সৱাকো সংহাৰে নামে মোৰ।।
তথাপিতো আঠ কোটি জন্মৰ যতক পাপ	সত্যসন্ধ বুলি যিটো বাৰেক উচ্চৰৈ মোক
তাৰ হৰৈ তেখনে সমূলি।।	যদি হোৱৈ দুষ্ট শঠ চোৰ।
যেতিফ্ৰণে অনিৰুদ্ধ নাম সুমৰিলে মোৰ	তথাপি পোন্ধৰ কোটি জন্মৰ যতক পাপ
অনিচ্ছায়ে মহা দুৰাশয়।	কৰৈ তাকো নামে মৰিমূৰ।।২০৭।।
নৱ কোটি জনমৰ পাতক তেখনে তাৰ	যিটো হয় মহাপাপী পাৰিজাতহৰ নাম
হৰৈ তাৰ নাহিকে সংশয়।।২০৪।।	অনিচ্ছাত কৰৈ যদি জপ।
যেতিফ্ৰণে প্ৰভু নাম অনিচ্ছায়ে স্মৰৈ মোক	জানিবা সাৰতো সাৰ হৰৈ হৰৈ হৰৈ তাৰ
অত্যন্ত পাতকী দুৰাচাৰ।	শোল্ল কোটি জনমৰ পাপ।।
দশ কোটি জনমৰ যতক পাতক তাৰ	যেতিফ্ৰণে পাপীসৱে গৌৰ্দ্ধনধৰ নাম
নামে কৰে তেখনে সংহাৰ।।	মুখে মাত্ৰ কৰিলা প্ৰকাশ।
অনিচ্ছায়ে যেতিফ্ৰণে পাপীসৱে বিষ্ণু বিষ্ণু	তথাপি সোতৰ কোটি জন্মৰ যতক পাপ
বুলি স্মৰৈ মোক আন মনে।	হোৱৈ তাৰ তেখনে বিনাশ।।২০৮।।
তথাপি এঘাৰ কোটি জন্মৰ যতক পাপ	যেখনে কমলাকান্ত নাম মোৰ পাপী স্মৰে
হৰৈ নামে তাৰ তাৰৈফ্ৰণে।।২০৫।।	বুলিলেক যদি একমনে।
পৰম পাতকী হয় ভাস্কৰ নামক মোৰ	তথাপি আঠাৰো কোটি জন্মৰ যতক পাপ
যদি সুমৰিলে আন কামে।	সৱে নষ্ট হোৱে তাৰফ্ৰণে।।
তথাপি বাঢ়য় কোটি জন্মৰ যতক পাপ	যদ্যপি পাতকী মোক মাধৱ বুলিয়া স্মৰে
সৱাকো সংহাৰৈ মোৰ নামে।।	অশ্ৰদ্ধায়ে আনমন হই।
অত্যন্ত পাতকী যিটো আন মনে অনিচ্ছাতো	তথাপি ঊনৈশ কোটি জন্মৰ যতক পাপ
নাম মধুসূদন উচ্চৰৈ।	সৱাতে তেখনে লাগে জুই।।২০৯।।
তথাপিতো তেৰ কোটি জন্মৰ যতক পাপ	চাৰিও বেদৰ সাৰ নাৰায়ণ নাম মোৰ
তাৰ নামে তেখনে সংহাৰে।।২০৬।।	পৰম দুৰ্জনে যদি স্মৰৈ।
বিশ্বস্তৰ নাম যদি অশ্ৰদ্ধায়ে সুমৰিলে	কুৰি কোটি জনমৰ যতক পাতক তাৰ
যিটো মহা পাতকী দুৰ্ঘোৰ।	মোৰ নামে সমূলি সংহাৰে।।
তথাপিতো চৈধ্য কোটি জন্মৰ যতক পাপ	যেতিফ্ৰণে জগন্নাথ নাম উচ্চাৰিলে মুখে

ভক্তিপ্রদীপ

হুয়া মহা পাতকী প্রধান। শূনা সভাসদ সদায় ঈশ্বৰ
তথাপি একৈশ কোটি জন্মৰ যতেক পাপ কৃষ্ণৰ মুখৰ কথা।
সৰে হোৱে তেখনে নিৰ্য্যাণ।।২১০।। চাৰিও বেদৰ ইসে সাৰোত্তৰ
পুৰুষোত্তম নাম মোৰ সুমৰৈ পাতকী হুয়া জানিবা আক সৰ্ব্বথা।।২১৩।।
যদি কুল ক্ৰিয়া একো নাই। দেৱৰ মধ্যত দেৱকী নন্দন
তথাপিতো বাইশ কোটি জন্মৰ যতেক পাপ ধৰ্ম্মৰ মধ্যত নাম।
তাৰো সবে ভস্ম হুয়া যায়। দুইত পৰে তিনি নাই নাই নাই
যেবে পৰমব্ৰহ্ম নাম উচ্চাৰিলে মহাপাপী ভকত পূৰণ কাম।।
যাত পৰে নাই দুৰাচাৰ। জানিয়া কৃষ্ণৰ চিন্তিয়ো চৰণ
তথাপিতো তেইশ লক্ষ কোটি জনমৰ পাপ মুখত নেৰিবা নাম।
সৰে ভস্ম হুয়া যায় তাৰ।।২১১।। কেতিক্ষণে কৈত মৰণ মিলয়
অত্যন্ত অন্ত্যজো যদি পৰমাত্মা নাম মোৰ ডাকি বোলা ৰাম ৰাম।।২১৪।।
হেলাত উচ্চৰৈ একবাৰ।
লক্ষ কোটি কোটি জন্ম যত কৰি আছে পাপ
তাৰক্ষণে নষ্ট হোৱৈ তাৰ।।
মোহোৰ দুগুটি নাম এক হৰি এক ৰাম নামৰ মহিমা হেন শূনি ধনঞ্জয়।
স্মৰে আক মহাপাপী হুই। মিলিল মনত মহা পৰম বিস্ময়।
ষাঠি লক্ষ কোটি জন্ম যত পাপ কৰি আছে আশ্চাৰ্য্যতো আশ্চৰ্য্য কৈতো নতু শূনি।
সৰাৰো মূণ্ডত লাগে জুই।।২১২।। পুছন্ত কৃষ্ণত কতোক্ষণে মনে গুণি।।২১৫।।
যিটো নাম মহিমাক কহিলা কৃপাময়।
শূনি মনে মহা মোৰ মিলিল সংশয়।।
শ্ৰীকৃষ্ণ শঙ্কৰ সদাশিৱ সনাতন।
কৰিও ঈশ্বৰ মোৰ শঙ্কা নিৱাৰণ।।২১৬।।
তুমিসি সুহৃদ জগতৰ পিতামাতা।
তুমি বিনা নাই আউৰ পৰিচ্ছেদ দাতা।।
নিচুকি তন্ত্ৰিয়া ৰৈলা।। ইটো আতি অল্প নাম দুগুটি অক্ষৰ।

।।দুলভী।।

নামৰ মহিমা কহন্তে কেশৱে
আপুনো বিস্ময় ভৈলা।
শৰীৰ ৰোমাঞ্চ বচন নোহুই
নিচুকি তন্ত্ৰিয়া ৰৈলা।।

ভক্তিপ্রদীপ

কিমতে হৰিবে পাপ অনেক জন্মৰ।।২১৭।।

কোটি কোটি তীৰ্থে যাক নপাৰে লালিতে।

যাক নাটে কোটি কোটি মহা প্ৰায়শ্চিত্তে।।

হেন পাপসৰ সাঞ্চি আছে দামে দামে।

তাক সংহৰিবে কেনমতে একে নামে।।২১৮।।

ইটো নাম মহিমা শুনন্তে বিপৰীত।

নামানিবে কুতৰ্কী পণ্ডিতে কদাচিত।।

দিয়ো পৰিচ্ছেদ দেৱ স্থিৰ হৌক বুদ্ধি।

শুনি সমিধান দিলা মাধৱে সম্বুধি।।২১৯।।

মোৰ নাম ৰাজা যত ধৰ্ম্মৰ উপৰি।

আন ধৰ্ম্ম নুহি আৰ কিঞ্চৰকো সৰি।।

হেন নামে পাই হেন সিদ্ধি সাধিবাক।

কৰিবেক কেনমতে সেৱা কৰ্ম্ম তাক।।২২০।।

যি কাৰ্য্য সাধিবে পাই আপুনি নৃপতি।

তাক লাগি আছে কিবা ভূত্বৰ শক্তি।।

মহামত্ত সিংহে কৰৈ যতোক বিক্রম।

তাক কি কৰিবে ক্ষুদ্ৰ মৃগ হয় সম।।২২১।।

গৰুডৰ উৰাক টেপটি নুহি জোৰ।

বাসুকীৰ আগে কোন ক্ষুদ্ৰ জলচৰ।।

সূৰ্য্য জুই আগ্নীৰ যতোক অন্তৰ।

নামৰ কৰ্ম্মক সখি তেহু পটন্তৰ।।২২২।।

যেত নাহি মোৰ নাম সূৰ্য্যৰ উদয়।

তৈতেসে প্ৰকাশে তপ জপ যন্ত্ৰচয়।।

তথাপি প্ৰত্যয় যদি নাহিকে তোক্ষাৰ।

কৰো তেৰে শুনা হেৰা সত্যে অঙ্গীকাৰ।।২২৩।।

অযুত সূৰ্য্যৰ জ্যোতি কিৰীটি শিৰৰ।

হাত উপৰক তুলি ধৰি দামোদৰ^{৩৩}।।

বুলিলন্ত মহা আড়ম্বৰে নাৰায়ণে।

কৰোহো শপত মই নামৰ কাৰণে।।২২৪।।

সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে নিষ্ঠা মানি।

সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে বোলো বাণী।।

কোটি কোটি পাপৰ নামেসে সংহাৰক।

নাম বিনে নাহি সখি সংসাৰ তাৰক।।২২৫।।

দশ সত্য কৰি মই দঢ়াইলোঁ তোক্ষাত।

নাশ যাইবা য়েৰে আত নকৰা সজ্ঞাত।।

নামৰ মহিমা শুনি হেলা হৈবে মতি।

এহি পাপে যাইবা ধনঞ্জয় অধোগতি।।২২৬।।

হেন শুনি অক্ষুণ্ণ ভৈলন্ত সচকিত।

ভৈলা সৱে শৰীৰ প্ৰেমত ৰোমাঞ্চিত।।

বহৰে লোতক দুই নেত্রৰ নিগৰি।

কৰিলা কৃষ্ণক নতি দণ্ডৱতে পৰি।।২২৭।।

তোক্ষাৰ বাক্যত ভৈল সুদূঢ় বিশ্বাস।

আজিসে কৰিলা নাথ মোক নিজ দাস।।

কিনো কৃপাময় তযু কহিবো মহত।

ভূত্বক শিখোৱা কৰি আপুনে শপত।।২২৮।।

ইটো উপকাৰক সুজন্তা নাহি কেৱ।

পাইবো কৈত হেনয় সুহৃদয় ইষ্ট দেৱ।।

পিতৃ যেন পুত্ৰক চিন্তাহা মহা হিত।

পৰম ৰহস্য মোত কৰিলা বিদিত।।২২৯।।

তোক্ষাৰ প্ৰসাদে ভৈলো আনন্দ হৃদয়।

পুছো পুনৰপি প্ৰভু ছেদিয়ো সংশয়।।

যিটো কৃষ্ণ নাম ইটো জগতে প্ৰখ্যাত।

ভক্তিপ্রদীপ

তাহাৰ মহিমা কিছু নকৈলা আক্সাত।।২৩০।।

কিবা পাপ হৰিবাক নাহিকে শকত।

তাতেসে নকৈলা কৃষ্ণ নামৰ মহত।।

মোৰ মনে মহা চিন্তা লাগিল মাধৱ।

কহিয়ো ইহাৰ হেতু ভকত বান্ধৱ।।২৩১।।

গোৱিন্দে বোলন্ত সখি শুনা স্বৰূপত।

নাজানোহো ইটো কৃষ্ণ নামৰ মহত।।

যদি হওঁ এফু কোটি কোটি অৱতাৰ।

তভো নপাওঁ অন্ত কৃষ্ণ নাম মহিমাৰ।।২৩২।।

ইটো কৃষ্ণ নামত মহিমা আছে যত।

সৱে কহিবাক তাক নুহিকে শকত।।

কৃষ্ণ নাম বলিষ্ঠ বীৰ্য্যৰ নাহি সীমা।

এতেকে নকৈলা কৃষ্ণ নামৰ মহিমা।।২৩৩।।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ উচ্চৰে নভজে দেৱ আন।

শুনা সখি কহো তাক কৰো যেন মান।।

মনে মনে কৃষ্ণো বোলে যদি বা বেকত।

তথাপি সদায় ব্ৰমো তাহাৰ লগত।।২৩৪।।

হা কৃষ্ণ কৃষ্ণ বুলি স্মৰে প্ৰেমভাৱে।

তাৰ পাছে ব্ৰমো চক্ৰ ধৰি ভূমিপাৱে।।

কৃষ্ণ নাম জৰী যেন বান্ধিলে আক্সাক।

তাৰ নাম স্মৰি ফুৰো মান্য কৰি তাক।।২৩৫।।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ বোলন্তে শৰীৰ ৰোমাঞ্চিত।

নেত্ৰৰ লোতক ঝৰে দ্ৰৱ হোৱে চিত্ত।।

ভকতিৰ আনন্দত আকুল হৃদয়।

সি জনত গৈলো জানা আপুনি বিক্ৰয়।।২৩৬।।

কৃষ্ণনাম সমস্তে নামত শ্ৰেষ্ঠতৰ।

হয়া এক শৰণ আক্সাত যিটো নৰ।।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ মহা কৃষ্ণ বুলিয়া সুমৰে।

মহাথৰ্ক কোটি জনমৰ পাপ হৰে।।২৩৭।।

হেন শূনি কৃষ্ণত সোধন্ত ধনঞ্জয়।

তোক্সাৰ বাক্যত প্ৰভু মিলিল সংশয়।।

বোলাহা নজানো কৃষ্ণ নামৰ মহিমা।

কিমতে কহিলা পাপ হৰিবাব সীমা।।২৩৮।।

বোলা যদি হওঁ কোটি কোটি অৱতাৰ।

তভো নপাওঁ অন্ত কৃষ্ণ নাম মহিমাৰ।।

মহাথৰ্ক কোটি সংখ্যা কৰিলা কিসক।

শূনি কৃষ্ণে উত্তৰ দিলন্ত অৰ্জুনক।।২৩৯।।

কহো নিষ্টে শুনা সখি তুমি প্ৰিয়তৰ।

কহিলো প্ৰসিদ্ধ কথা সমস্তে শাস্ত্ৰৰ।।

ইটো কৃষ্ণ নামত মহিমা আছে যত।

কহিবে নপাৰো সখি মই স্বৰূপত।।২৪০।।

যদ্যপি অক্ষৰ দুই দেখা কৃষ্ণ নাম।

তথাপি ত্ৰৈলোক্যো নাহি ইহাৰ উপাম।।

যতেক পাতক আছে ব্ৰহ্মাণ্ড ভিতৰে।

সৱাকো কৰিবে পাৰে ভস্ম একেস্বৰে।।২৪১।।

নামৰ বলৰ সখি নাহি পৰিমিত।

যেন বজ্ৰে কৰে পৰ্ব্বতক চূৰ্ণীকৃত।।

মৃগৰ উপৰি যেন সিহংৰ বিক্ৰম।

কৃষ্ণ নাম পাতকৰ কালান্তক যম।।২৪২।।

যাহাৰ বলক মই নজানো নিশ্চয়।

দেওঁ এক শিক্ষা সখি শুনা ধনঞ্জয়।।

যি হেতু পৰম তুমি ভকত আক্সাত।

ভক্তিপ্রদীপ

তাতেসে ৰহস্য কথা প্রকাশো তোক্ষাত।।২৪৩।।

কৈলো যেন যেন কৃষ্ণ নামৰ মহত।

আক যিটো জনে জানে সংসাৰ মধ্যত।।

আক্ষাত অধিক সিটো গুৰু সি সি জন।

শিষ্য হয় সেৱা কৰো তাহানে চৰণ।।২৪৪।।

সি সি জন প্ৰিয়তম ভকত আক্ষাৰ।

তাৰ নাম লৈলে হইবে জগত উদ্ধাৰ।।

দেৱতো তীৰ্থতো কৰি সি সি শ্ৰেষ্ঠতম।

কি কৰিবো সখি মই নোহো তাক সম।।২৪৫।।

সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে সত্যে সখি।

কহিলো তোক্ষাত মহা গোপ্যক নৰাখি।।

ছয় সত্য কৰিয়া কহিলো গোপ্য গুণ।

জানি কৃষ্ণ নাম স্মৰা বান্ধৱ অৰ্জুন।।২৪৬।।

নাহিক তাৰন্তা কৃষ্ণ নামৰ সমান।

যেৱে ইটো কথাত নপাতা তুমি কাণ।।

নাহি মোৰ দোষ তেৱে যাইবা অধোগতি।

নতৰিবা যাতনা মৰণ উতপতি।।২৪৭।।

মইসে ঈশ্বৰ কৃষ্ণ জগতৰ স্বামী।

চৰাচৰ জীৱৰ নিয়ন্তা অন্তৰ্যামী।।

যেৱে কৰা মোক হেন বুদ্ধি ধনঞ্জয়।

অল্পতে লভিবা সিদ্ধি নাহিকে সংশয়।।২৪৮।।

শুনি অৰ্জুনৰ ভৈলা আনন্দ হৃদয়।

কৰযোৰে আগত বিনাৰে ধনঞ্জয়।।

তুমি প্ৰভু যদি জীৱ নিয়ন্তা ঈশ্বৰ।

দিয়ো দৰিশন নিজ ৰূপে দামোদৰ।।২৪৯।।

যাক দেখি ভকতৰ আনন্দ হৃদয়।

হেন চতুৰ্ভুজ ৰূপ কৰিয়ো প্ৰত্যয়।।

আপুনি জানাহা মই তোক্ষাৰেসে দাস।

নকৰিলা কিয় মোত পূৰ্বতে প্ৰকাশ।।২৫০।।

মাধৱে বোলন্ত সখি নজানাহা আক।

নিজৰূপে যিহেতু নেদেখা শুনা তাক।।

ঈশ্বৰ বুলিয়া যদি জানা মোক মনে।

নলৈবাহা শঙ্কা তুমি শয়নে ভোজনে।।২৫১।।

আউৰ সখি বুলি নকৰিবা পৰিহাস।

চিন্তিবা চৰণ মোৰ এৰি গৃহবাস।।

তাতেসে তোক্ষাক নেদেখাইলো নিজৰূপ।

আত আন হেতু নাহি কহিলো স্বৰূপ।।২৫২।।

অৰ্জুনক এহি বুলি প্ৰভু নাৰায়ণে।

ভৈলন্ত ঈশ্বৰ মূৰ্তি তৈতে তাৰক্ষণে।।

জ্বলৈ পীতবস্ত্ৰে আতি শ্যামল শৰীৰ।

সজল মেঘত যেন বিজুলি সুখিৰ।।২৫৩।।

প্ৰসন্ন বদন পদ্ম দেখন্তে ত্পিতি।

শিৰত কিৰীটি কোটি সুৰ্য্যৰ জ্যোতি।।

জ্বলৈ জুটে চুড়ামণি ৰত্নৰ আমোল।

অলকা তিলক শোভে সুসুম কপোল।।২৫৪।।

সুৰলিত ক্ৰুৰ যুগ ধনুৰ অশ্বয়।

অৰুণ পঙ্কজ যেন নয়ন দুতয়।।

উন্নত নাসিকা তিল কুসুম সুন্দৰ।

বন্দুলি অধিক জ্বলে ৰাতুল অধৰ^{০৪}।।২২৫।।

কুন্দকড়ি সদৃশ নিবিড়ি দন্তপাণ্ডি।

মণিময় মকৰ কুণ্ডলে কৰৈ কান্তি।।

সুহাসিত মুখত বেকত ঘৰ্মা বিন্দু।

ভক্তিপ্রদীপ

হিমকণা সম যেন জ্বলৈ পূৰ্ণ ইন্দু।।২৫৬।।

কৰ্ণত কৌস্তভ যেন আতি নৱ সূৰ্য্য।

আজানুলস্থিত আতি চাৰি চতুৰ্ভুজ।।

ৰত্নময় কেয়ুৰ কঙ্কণে কান্তি তাতে।

শঙ্খ চক্ৰ গদা পদ্ম চাৰি অস্ত্ৰ হাতে।।২৫৭।।

কৰতল ৰাতুল দেখন্তে মন তুষ্টি।

প্ৰতি আঙ্গুলিত জাম্প সোণৰ আঙ্গুষ্ঠি।।

জ্বলৈ নখচয় চাৰু চন্দ্ৰমাৰ কান্তি।

হোৱৈ যাৰ প্ৰকাশন্তে তাপ উপশান্তি।।২৫৮।।

শ্ৰীবৎস পঙ্কতি আতি আঁছে প্ৰকাশন্তে।

গলে বনমালা জ্বলে আপাদ পৰ্য্যন্তে।।

মহা বক্ষস্থলত দিলন্ত লক্ষ্মী দেখা।

জ্বলৈ চাৰু উদৰে অৰুণ তিনি ৰেখা।।২৫৯।।

হৃদয়ত হেমহাৰ মণি মুকুতাৰ।

কটিত মেখেলা ৰত্নে কৰে জাতিষ্কাৰ।।

পাট পীত ভূনিক দেখন্তে বুচিকৰ।

বলিত বৰ্জল চাৰু উৰু কৰীকৰ।।২৬০।।

চৰণ পঙ্কজ যেন নৱ পদ্মকোষ।

চৰণৰ নূপুৰ ৰঞ্জে দেখন্তে সন্তোষ।।

চম্পাৰ পাকৰি নয় আঙ্গুলিৰ পান্তি।

তাতে আৰকত নখচন্দ্ৰে কৰে কান্তি।।২৬১।।

ৰত্নৰ উজ্জ্বলি জ্বলে প্ৰতি আঙ্গুলিত।

পদতল ৰাতুল কোমল মনোনীত।।

ধ্বজ বজ্ৰ যৱ আৰো অক্ষুশ কমল।

এহি পঞ্চ চিহ্ন জ্বলে দুয়ো পদতল।।২৬২।।

পোন্ধৰ বৰিষ সম সুকুমাৰ অঙ্গ।

হোৱৈ ৰূপ দেখি কন্দৰ্পৰো দৰ্শ ভঙ্গ।।

যাক দৰশনে আনন্দিত তনুমন।

ভকত জনৰ যিটো হৃদয় ভূষণ।।২৬৩।।

পৰম ঈশ্বৰ মূৰ্তি প্ৰকাশন্ত বসি।

ভৈলন্ত উদিত কোটি কোটি সূৰ্য্য শশী।।

নিজ ৰূপে কেশৰে সাক্ষাতে দিলা দেখা।

দেখি অৰ্জুনৰ আনন্দৰ নাহি লেখা।।২৬৪।।

প্ৰীতি প্ৰফুল্লিত মুখ ভৈলা ধনঞ্জয়^{৩৫}।

পৰম প্ৰেমত আতি দ্ৰৱিল হৃদয়।।

দুনাই দুনাই আসি সৱে শিহঁৰে শৰীৰ।

সঘনে নিগড়ে দুয়ো নয়নৰ নীৰ।।২৬৫।।

তবধ নয়নে চাহি আছন্ত অৰ্জুনে।

গৰিহন্ত আপোনাক পাণ্ডৱ আপুনে।।

কাষতে আছন্ত হেন প্ৰভু নাৰায়ণ।

নিচিনিলো ধিক ধিক মোহোৰ জীৱন।।২৬৬।।

এহিমতে কৰি আতি গৰিহা মনতে।

প্ৰণামিলা ভূমিত পৰিয়া দণ্ডৱতে।।

পৰম ঈশ্বৰ এন্ত হেনয় আকলি।

আৰঙ্কিলা স্তুতি আতি কৰি কৃতাঞ্জলি।।২৬৭।।

নমো নমো জগতনিবাস সনাতন।

ভূত্য ভয়হাৰী হৰি হ্যোক প্ৰসন্ন।।

পুৰুষ উত্তম সম জগত আধাৰ।

তোম্মাৰেসে চৰণত কৰোঁ নমস্কাৰ।।২৬৮।।*

সংসাৰ তাপত আৰে পৰো আতিশয়।

ত্ৰাহি ত্ৰাহি দুখিতক কৃষ্ণ কৃপাময়।।

জ্বলৈ যাৰ তনু সূৰ্য্য সহস্ৰ সঙ্কশ।

ভক্তিপ্ৰদীপ

তথাপি ভকতে পাই শীতল প্ৰকাশ।।২৬৯।।

ত্ৰিপুৰ অন্তক প্ৰভু গুণৰ ভাজন।

তোমাকেসে শিৰে কৰো সদায় বন্দন।।

অনন্ত গোবিন্দ দেৱ মুকুন্দ মাধৱ।

শ্ৰীকৃষ্ণ বিষ্ণু মোৰ তুমিসি বান্ধৱ।।২৭০।।

ভকতিসি বশ্য প্ৰভু ভকতৰ গতি।

জগন্নাথ তোম্বাৰেসে চৰণে প্ৰণতি।।

যাৰ ৰাম কৃষ্ণ নাম একবাৰ স্মৰে।

এতেকে তেখনে মহা পাতকীয়ো তৰৈ।।২৭১।।

হেন ঈশ্বৰৰ সদা থাকো পাশ চাপি।

কিনো মুচুবুদ্ধি মই নিচিনো তথাপি।।

পৰম কুমতি আতি নাই মোত বিনে।

ভৈলো মই আত্মঘাতী আপোন আপুনে।।২৭২।।

একেলগে কৰো জ্ঞান শয়ন ভোজন।

তভো নজানিলো কিনো অন্ধ ভৈল মন।।

ধিক ধিক ধিক আৰে জীৱন আত্মাৰ।

এহি বুলি কান্দিয়া কৰন্ত নমস্কাৰ।।২৭৩।।

নমো নাৰায়ণ জগতৰ আদিভূত।

পৰম ঈশ্বৰ ভৈলা দৈৱকীৰ সূত।।

দেখায়া অনেক লীলা মুখ্যৰ ছলে।

লক্ষিতে নপাৰো আমি কুবুদ্ধি সকলে।।২৭৪।।

সংসাৰ তাপত মই পৰম আতুৰ।

কৃপাময় মোৰ মোহবন্ধ কৰা দূৰ।।

তযু পাদপদ্মে সদা নখণ্ডোক ৰতি।

হেনয় কৰুণা কৰিয়োক মোক প্ৰতি।।২৭৫।।

নমো নমো ব্ৰহ্মাদিৰ ঈশ্বৰ মুৰাৰি।

লক্ষ্মীৰ নিৰাস শত্ৰুচয় ক্ষয়ক্ষাৰী।।

ত্ৰাহি জগতৰ নাথ ত্ৰাহি জনাৰ্দন।

তোম্বাৰ তৰণে কৰো সদায় বন্দন।।২৭৬।।

নমো নমো দৈৱকীনন্দন মাধৱক।

মনুষ্যৰ চেষ্টাক যে দেখাইয়া লোকক।।

স্বৰূপত নিজানন্দময় কলেৱৰ।

তৰ্কিবে নপাৰে হৰিবিমুখ পামৰ।।২৭৭।।

কৃষ্ণ বিষ্ণু হৃষীকেশ শিৱ সনাতন।

জীৱৰে জীৱন জগন্নাথ নাৰায়ণ।।

ত্ৰাহি ত্ৰাহি মহাহৰি পশিলো শৰণে।

নুগুচোক মোৰ মন তোম্বাৰ চৰণে।।২৭৮।।

আজিসি জানিলো তুমি পৰম ঈশ্বৰ।

নিচিনি কৰিলো অপৰাধ দামোদৰ।।

তুমি এৰে কৰো একে শয়্যাত নিৰাস।

ওবা সখি ওবা কৃষ্ণ কৰো পৰিহাস।।২৭৯।।

মিসৰ সুমৰি মোৰ কম্পিত হৃদয়।

অপ্তানীৰ অপৰাধ মৰষিয়ো কৃপাময়।।

নমো দামোদৰ নমো নন্দৰ কুমাৰ।

নমো পৰমাত্মা মোক কৰিয়ো উদ্ধাৰ।।২৮০।।

আপোনাৰ মাথ থৈয়া মাধৱৰ পাৰে।

এহি বুলি অৰ্জুনে কান্দত প্ৰেমভাৱে।।

বহি যায় নেত্ৰৰ লোতক সৰসৰি^{৩৬}।।

আত্মাসিলা তুলি তাক হৰি হাতে ধৰি।।২৮১।।

এৰা অনুৰাগ প্ৰাণ সখি দেঈ হাক।

তোম্বাৰ ভকতি তুষ্ট কৰিলা আত্মাক।।

দেখি প্ৰেম ভকতি তোম্বাত ভৈলো বশ্য।

ভক্তিপ্রদীপ

কৰিলো প্ৰকাশ ইটো পৰম ৰহস্য।।২৮২।।

মোৰ প্ৰিয়তম তুমি বান্ধৱ পৰম।

নাহি আন সুহৃদ অৰ্জুন তুমি সম।।

কহোঁ ৰাজগুহ্য চিত্ত সাৰধান কৰা^০।।

আক জানি দুৰ্গম সংসাৰ সুখে তৰা।।২৮৩।।

মোক চাহি থাকা সখি কৃতাজলি ধৰি।

যেন কহো ইহাকে মানিবা দূঢ় কৰি।।

এৰি বিধি কিঙ্কৰ ধৰ্মৰ সৰ কাম।

সুদূঢ় বিশ্বাসে স্মৰা মোৰ কৃষ্ণ নাম।।২৮৪।।

মহা যজ্ঞ দান জপ তপ তীৰ্থ ব্ৰত।

পৰম সন্ন্যাস ধৰ্ম যোগ যোগ যজ্ঞ।।

অশ্বমেধ ৰাজসূয় সুকৃতি পৰ্য্যন্তে।

সমস্তে উপজে কৃষ্ণ কৃষ্ণ উচ্চৰন্তে।।২৮৫।।

কৃষ্ণ নামে ধ্যান কৃষ্ণ নামে মহা জপ।

কৃষ্ণ নামে যোগ কৃষ্ণ নামে মহাতপ।।

পৰম সন্ন্যাস কৃষ্ণ নামে মহা জ্ঞান।

মোৰ কৃষ্ণ নামে সাধে সমস্তে কল্যাণ।।২৮৬।।

ইটো কৃষ্ণ নামত সমস্তে আছে গুণ।

হেন জানি কৃষ্ণ নাম স্মৰিয়ো অৰ্জুন।।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ কৃষ্ণ বুলি কৰিয়ো কীৰ্তন।

এতেকতে হৈবেক সংসাৰ নিৰ্বৰ্তন।।২৮৭।।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ নাম স্মৰি পাবে যেন গতি।

ব্ৰহ্মা আদি দেৱে তাক নপান্ত সম্প্ৰতি।।

হেন জানি সমস্ত ধৰ্মক পৰিহৰি।

তৰিয়ো সংসাৰ সুখে কৃষ্ণ নাম স্মৰি।।২৮৮।।

শুনা সভাসদ পদ কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ।

কৰিলন্ত কৃষ্ণ আক আপুনি বিদিত।।

ভকত জনৰ জানা যেন নৱনিধি।

আতি অপ্ৰয়াসে ইসি ধৰ্মে সাধে সিদ্ধি।।২৮৯।।

হেন জানি হয়ো সৰে কৃষ্ণত সমুখ।

ঘোৰ সংসাৰত অণুমাত্ৰ নাহি সুখ।।

ইটো গৃহবাস বন্দীশাল হেন দেখা।

পুত্ৰ দাৰা ধন জন জানা জলৰেখা।।২৯০।।

মহামোহ নিহলক ভাগ্নন নয়ায়।

কাম ক্ৰোধ পাইবে আত নিতে কৰে টাই।।

নানাবিধ ব্যাধি কটা চেপ্তি* অপমান।

এহিমতে নিকাৰ ভুঞ্জন্তে যায় প্ৰাণ।।২৯১।।

আত শত গুণ দুখ ঘোৰ যমপুৰ।

দূতৰ হাতত সৰে বুদ্ধি হোৱে চূৰ।।

নিচিন্তি নথা তৰিবাৰ কৰা কাম।

নিৰন্তৰে নৰে ডাকি বোলা ৰাম ৰাম।।২৯২।।

।।বৈকুণ্ঠ বৰ্ণন।।

।।দুলভী।।

কৃষ্ণক সন্মোখি

অৰ্জুনে বোলন্ত

মনত কৰি উল্লাস।

তোক্ষাৰ নামে

জগত তাড়ক

কৰিলো দূঢ় বিশ্বাস।।

তোক্ষাৰ স্থানৰ

কেনবা প্ৰভাৰ

কিবা নামে তাৰ খ্যাতি।

কহিয়ো তাহাক

ব্ৰহ্মায়ো নপান্ত

ভক্তিপ্ৰদীপ

শুনিলো আশ্চৰ্য্য আতি।।২১৩।।	তাল কৰতাল ঠুকি।
শুনি দামোদৰ শুনियो সখি অৰ্জুন।	দিলন্ত উত্তৰ ভকতে কৰে উৎসুকি।।
অনন্ত মহিমা কহো তাৰ কিছু গুণ।।	আন কৰ্ম তথা অগুণ্ণে মোক সাঞ্জে।
নাহি তৈতে মায়া লোভ মোহ ক্ৰোধ কাম।	মোহৰ প্ৰসাদে বৈকুণ্ঠপুৰত বঞ্জে।।২১৭।।
সদায় আনন্দ প্ৰসিদ্ধ বৈকুণ্ঠ ধাম।।২১৪।।	অযুত নিযুত খৰ্ব্ব মহাখৰ্ব্ব কোটিৰ মধ্য কলিত।
ইন্দ্ৰিয়ৰ ভোগ কুংচিত আতি বিনাশী।	স্বৰ্গ সুখ মানে ভকতিৰ বলে বৈকুণ্ঠ লোকক পাৰে গৈয়া কদাচিত।।
যিটো নিজ সুখ বৈকুণ্ঠত মিলে আসি।।	আত্মাৰ আনন্দ বায়ু শশী সূৰ্য্য ব্ৰহ্মা হৰ পুৰন্দৰ।
মোহোৰ সমান ভকতে পাৰে তথাত।	সুবুদ্ধি স্বৰূপ নতু পাৰে কেৰে লোকৰ যিটো ওচৰ।।২১৮।।
নীল তনু পীত সমস্তৰে চাৰি হাত।।২১৫।।	বস্ত্ৰে ৰঞ্জে আতি ভৃগু বিশ্বামিত্ৰ অগ্নিৰা পুলহ ৰীষি।
শঙ্খ চক্ৰ গদা ৰত্নৰ বিমানে বসি।	পদ্ম ধৰি থাকৈ তীৰ্থ স্নান দান আচৰে যিটো হৰিষি।।
অনেক পদ্মিনী শ্বলৈ যেন কোটি শশী।।	বেটি সেৱা কৰৈ মহা বেদান্তিক জ্ঞানক কৰৈ প্ৰকট।
সদায় আনন্দ শ্ৰৱণ কীৰ্তন কৰৈ।	মোৰ গুণ নাম নিশ্চয়ে জানিবা সিয়ো বৈকুণ্ঠৰ নপাৰে গৈয়া নিকট।।২১৯।।
পৰম প্ৰেমত নেত্ৰৰ লোক ৰৰৈ।।২১৬।।	তনু ৰোমাঞ্চিত প্ৰহ্লাদ নাৰদ আছে যত মোৰ দাস।
নাৰীগণে মোৰ নাৰীগণে মোৰ	গুণ গীত গাৰে মোৰ গুণ নাম লৈয়া মহা সুখে

ভক্তিপ্রদীপ

পাৱৈ গৈয়া মোৰ পাশ।। জানিলা ঈশ্বৰ বুলি ।।৩০৩।।
যজ্ঞ জ্ঞান দান সৰে গুণময় মনত বোলন্ত পাঞ্চ পাণ্ডৱৰ
ভকতি মোৰ নিগুণ। নলাগে ঈশ্বৰ মতি।
জানিয়া সদায় স্মৰিয়ো আত্মাক যেহি সেহিমতে মোক আৰাধোক
সুহৃদ সখি অৰ্জুন।।৩০০।। তথাপি পাইবেক গতি।।
মহা মিত্ৰ পদে তোত্মাক কহিলো পৰম ভকত পাণ্ডৱো নজানে
পৰম ৰহস্য কথা। মই বিনে আন দেৱ।
যেৱে পাইবা গতি কৰি দুটমতি প্ৰেম ভকতিত কিনিলেক মোক
স্মৰিয়ো মোক সৰ্ব্বথা।। ভৃত্য যেন কৰে সেৱ।।৩০৪।।
এতেক বচন বুলি মৌন ভৈলা যাৱদেকে মৰ্ত্তি নয়াওঁ বৈকুণ্ঠক
তিনিয়ো লোকৰ নাথ। বংশক কৰি উচ্ছাদ।
পৰম বিস্ময় ঈশ্বৰ পুৰুষ এহি বুলি কৃষ্ণে কৰিলন্ত মায়া
নজানো লগতে থাকি।। ঈশ্বৰ জ্ঞানক নাশি।
সামান্যক যেন নজানো তথাপি সখি সখি বুলি আঙ্কোৱালি ধৰি
এহেলৈ জগত স্বামী। অৰ্জুনে তুলিলা হাসি।।৩০৫।।
ধিক ধিক ধিক মোহোৰ জীৱন ধৰা ধৰি কৰি বসিলা আপুনি
পশুতো অধম আমি।।৩০২।। ভৈল বোধ পূৰ্ববত।
কৃষ্ণক দেখন্তে শৰীৰ শিহৰে ভকতি প্ৰদীপ কহিলন্ত শুকে
লোতক বহিয়া যায়। সৰ্বশাপ্ত সাৰতত্ত্ব।।
তৰধ নয়নে থাকিলা অৰ্জুনে যেন সুচক্ষিণ মই শুকে মহা
কৃষ্ণৰ চৰণ চাই।। কহিলো জানি নজানি।
কতো মকমকি কান্দন্ত মায়াত তোত্মাৰ চৰণে কৰো নমস্কাৰ
মাখন্ত পাৱৰ ধূলি। ঋমিয়োক চক্ৰপাণি।।৩০৬।।
মাধৱে দেখন্ত মোক ধনঞ্জয় একান্ত ভকতি তোত্মাক নাৰাধি

ভক্তিপ্রদীপ

দেৱৰো দুৰ্লভ দেৱ। কেতিফ্লে ধৰৈ মৃত্যু বাঘে।
আন বিষয়ক কোনে বাঞ্ছিবেক হয়৷ মহা কালগ্ৰস্ত কেনে ভৈলা মন স্বস্থ
তোক্ষাৰ তেজিয়া সেৱ।। যেন পৰলোকে চাইবে লাগে।।
যিটো দেৱে দিলা অৰ্জুনক আসি নিচিলি নাথাকা বসি কৃষ্ণৰ চৰণ পসি
সমস্ত শাস্ত্ৰৰ সাৰ। ধৰা তাত চৰণত চাপি।
নন্দৰ নন্দন হেন মাধৱক ঈশ্বৰ নিচিলি মৰৈ তাহাৰ চৰণে তৰৈ
হেৰা কৰো নমস্কাৰ।।৩০৭।। জগতৰ যত মহাপাপী।।
দেৱ নিবাৰণি গৰুড় পুৰাণ হে কৃষ্ণ কৰো সেৱ দৈৱকী নন্দন দেৱ
কৃষ্ণৰ নাম মহত। তোক্ষাতেসে পসিলো শৰণ।
ভকতি প্ৰদীপ পুস্তকৰ কথা কৰা কৃপা পাতেকীক অৰুণ চৰণ দুইক
এহিমনে সমাপতি।। নপাসৰো জীৱন মৰণে।।
হে কৃষ্ণ কৃষ্ণ তোক্ষাৰ চৰণে নকৰিবা মোক নাথ ভৈলোহো দাসৰো দাস
প্ৰণামো হয়ো সন্তোষ। সদা নচাৰোক মোৰ মতি।
মূৰুখৰ মোৰ মৰমিয়ো সৰে এতেকে ব্যশ্ৰধা কৰে যৈতে তৈতে জন্ম ধৰো
বঢ়া টুটা যত দোষ।।৩০৮।। তোক্ষাৰেসে যেন ৰতি বীজ।।
।।অতিৰিক্ত পদ।।* তুমিসি মুষ্ণুৰ বিজ তুমিসি ঈশ্বৰ নিজ
শুনিওক সভাসদ ভকতি প্ৰদীপ পদ আন ধৰ্ম তেজি তোমাৰ চৰণে ভজি
সমস্ত শাস্ত্ৰৰ ইসে সাৰ। সত্যে সত্যে পশিলো চৰণ।।
জগত নিস্তাৰ হেতু গোপ্যকে গৰুড়কেতু জন্মে জন্মে মোৰ গতি মাধৱ বান্ধৱ মতি
অৰ্জুনত কৰিলা প্ৰকাশ।। আন একো নবাঞ্ছোহো কাম।
পৰম সুগম পথ ভকতি প্ৰদীপ গ্ৰন্থ কৃষ্ণৰো ভূত্যাৰ ভূত্যা শঙ্কৰে ৰচিলা গীত
কৰা আত সুদূত বিশ্বাস। নিৰন্তৰে বোলা ৰাম ৰাম।।
কৃষ্ণৰ মুখৰ বাণী কৰৈ হেলা যিটো জানি
জানা সিটো গৈল সৰ্বনাশ।।
আয়ু ক্ষেণে ক্ষেণে তুতে প্ৰাণ কোন দিনা চুটে

।।ইতি ভক্তি-প্ৰদীপ
সমাপ্ত।।

ভক্তিপ্রদীপ

পাঠান্তৰসমূহ:

১। অসন্ত প্ৰলাপ পুসিচৰুচনা চাতুৰী

২। শৰীৰত

৩। যত দেৱ ৰাজস্বৰ্ষি আছে ব্ৰহ্মস্বৰ্ষি।

৪। নৰকত পৰৈ

৫। আতোসুখ

৬। পাছে বিস্ময় মনত

৭। মহাদানে

৮। বোলা তুলা সম্প্ৰদানে।

৯। পাচে কিবা গতি ।

১০। সুখে যেন শুনো বুজো কহিয়ো মহামতি।

১১। সত্য বাক।

১২। হেন জানি।

১৩। এই দুই শাৰী আলোচ্য তুলাপতীয়া পুথিত নাই।

১৪। পদ আৰম্ভৰ/মুনি মনোহৰ;

১৫। মহা গুণগণ/দুলাই ইন্দ্ৰক।

১৬। দিয়োক স্বৰ্গত স্থান।

১৭। বৃত্তক মৰ্দন।

১৮। কৰি কৃতাজলি।

১৯। গন্ধে দিপ দিপে/পুষ্পে পূজো নিতে।

২০। ভৈলাহা কিসক

২১। সমস্তে অঙ্গৰ পাপ

২২। ত্ৰিবিক্ৰম

২৩। থাপিলা

২৪। আলোচ্য পুথিৰ মতে ৭৩ নং পদৰ পাঠ:

হে কৃষ্ণ কৃষ্ণ লৈলোঁ শৰণ তোমাত।

কৰা পৰিত্ৰাণ আৰে বাপ জগন্নাথ।।

ভূমিত পৰিয়া প্ৰণামিলা নমাই মাথা।

অঞ্জলীৰ দোষ ক্ষমিয়োক জগন্নাথ।

২৫। বোলান্ত বীণাত নাম অমৃতৰ স্বৰ

২৬। আপুনি গাৱন্ত গুণ

২৭। অশ্ৰুস্য আতে

২৮। তন্ত্ৰ=শাসন; নিজতন্ত্ৰ=নিজক শাসন, আত্ম-সংযত।

২৯। মাধৱ নাম।

৩০। শুনিয়ে আৰে মাৰ।

৩১। য়েৰে মেলা মন।

৩২। প্ৰভু নাৰায়ণ = নাথ নাৰায়ণ।

৩৩। হাত উপৰক তুলিলন্ত দামোদৰ।

৩৪। বন্দুলি অধিক স্বলে অতুল অধৰ।

৩৫। পৱিত্ৰ ভৈলন্ত দেখি পাচে ধনঞ্জয়।

*পদ ২৬৮ ৰ পিছত নিম্নোক্ত দুই শাৰী অতিৰিক্তভাৱে কোনো কোনো পুথিত পোৱা যায়:

স্বীৰাজ্য বন্ধ ধন বিচিত্ৰ সংসাৰ।

আছে মোহ হুয়া মন মজিয়া আক্কাৰ।।

৩৬। বহি যায় দুই নয়নৰ নিৰ জৰি।

৩৭। কৰাহা সুদূচ চিত্ত সাৱধান কৰি।

* অসম চৰকাৰৰ বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগত সংৰক্ষিত এখন সাঁচিপতীয়া পুথিৰ পৰা উদ্ধৃত।

জয় গুৰু শঙ্কৰ